

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik XI.

V Ljubljani, januarija 1894.

1. zvezek.

Praznik obrezovanja Gospodovega ali novo leto.

I. Srečno novo leto.

Prišli bodo nad te vsi ti blagoslovi, in ti bodo došli, ako le spo-
nuješ njegove zapovedi.

V. Mojz. 38, 2.

A. 1. Slavni kralj David je imel obilno nasprotnikov, ki mu silijo v deželo in hočejo tron podreti. Vojska za vojsko se vzdiguje, armada za armado koraka na krvavo bojišče; puntarji so vsi pobiti. Pa slavne zmage nad sovražniki kralj David ne pripisuje svoji spretnosti, temveč jo prilastuje Bogu, Gospodu vse vojne, ter ga hvali, govoreč: *Ko bi mi ne bil Gospod pomagal, bi skoraj v peklu prebivala moja duša.* (Ps. 93, 17.)

2. Na koncu dolgotrajnega boja stojimo tudi mi danes, ko imamo zopet za hrbtom eno preteklo leto. Vsak dan so nas napadali sovražniki, nadlegovale skušnjave, čakali boji. Ako bi nam ne bil Gospod pomagal, bi skoraj v peklu prebivala naša duša! Pa milost Jezusa Kristusa nam je dala zmago, da še danes čvrsti tu stojimo, ko je mnogo naših domačinov onemoglo ali umrlo in sicer . . . In med temi so tvoj oče, tvoja ljuba mati, znanci naši in prijatelji. Mi pa smo čakali novega leta; zato si danes tudi srečo želimo zaradi preteklosti, kakor tudi zastran bodočnosti. Sreča je vsebina vsega dobrega, ugodnega, povoljnega in veselega; vse to je pa v roki božji in ljubi Bog nam rad podeli srečo in svoj nebeški blagoslov, če le spolnujemo lepo njegove zapovedi,

ker sv. Duh sam to obeča, govoreč: *Prišli bodo nad te vsi ti blagoslovi, ako le spolnuješ njegove zapovedi.*

3. Tudi jaz vam, ljubi moji! za novo leto želim srečo in blagoslov božji, ki ga boste tudi sprejeli od Boga, če v novem letu zvesto spolnujete njegove zapovedi. Morda me vprašate s tistim mladeničem: katere zapovedi pa bi naj spolnovali, da bi dobili srečo in blagoslov božji? Na to vam rečem: Vse; nobene ne smemo prelomiti, drugače smo vseh krivi. Ne morem vam danes vseh deset božjih zapovedi razlagati; zato si izberem le samo tiste, katere nam kaže ljubi Jezus danes, in so pobarvane z njegovo rešnjo krvjo, ki je današnji dan prvokrat za nas tekla; — lepo rudeče so v številki letošnje letnice 1894. — Iz vseh zapovedi božjih vam za danes priporočim: 1., 8., 9., 4.; ako jih natanko spolnujemo, tedaj nas čaka: *srečno novo leto.*

B. Slovenskih kmetov navada je na hišna vrata ali kam drugam ob novem letu napisati letno številko in vmes imena sv. treh Kraljev, da vsak lahko bere in vé, koliko časa je že preteklo od rojstva Jezusa Kristusa. Med temi številkami letošnje letnice na prvem prostoru stoji enojka, ki nas bo vselej spominjala na prvo zapoved božjo, in nas celo leto opominjala:

1. *Veruj v enega samega Boga.* Sam Gospod jo je postavil za prvo zapoved in za podlogo naše časne in večne sreče. Saj veste, kaj je ljubi Jezus naročil apostolom ob svojem vnebohodu: *Torej idite in učite vse narode,* (Mat. 28, 19.) pa je tudi ravno tu dostavil: *Kdor veruje in bo krščen, bo zveličan; kdor pa ne veruje, bo pogubljen.* (Mark. 16, 16.) In tako so učili sveti apostoli in vsi cerkveni očetje, da vera je za zveličanje potrebna in versko življenje je ključ do prave sreče. Ako živo verujemo v Boga, se bomo čez vse bali Boga žaliti z grehom, ki nam prinaša vso nesrečo. Bog vse vidi, Bog vse vé — nam bo zlato geslo v novem letu, in nesrečni greh se nam bližal ne bo. Ako močno verujemo v Boga, se bomo v vseh nadlogah bodočega leta trdno zanašali na njegovo pomoč; in Bog, naš dobri nebeški Oče, nas nikoli ne bode zapustil. Tako je na Boga močno zaupal pobožni Job, govoreč: *Ako bi me tudi umoril, bom vanj zaupal; vendar pa bom svoje steze pokazal pred njegovim obličjem.* (Job 13, 15.) Da, ko bi nas Bog v tem letu obiskal s smrtno boleznijo, ali nas umoril, tudi še v smrti bomo vanj verovali in močno zaupali na njegovo pomoč; pa tudi ga ljubili iz vsega srca. Kdor namreč prav veruje,

tudi zaupa na Boga ter ga vselej ljubi. Ljubezen pa vse premaga, vse osladi, da radi trpimo in še umrjemo za Boga. Le na podlagi sv. vere bomo imeli srečno novo leto. Oj, saj ste videli v preteklem letu, da le pobožni verniki so bili najsrečnejši; sveta vera jih je tolažila v trpljenju in nadlogah, v življenju in smrti. Skrbi tudi ti, kristijan! za prvo zapoved božjo, in *prišli bodo nad te vsi blagoslovi, in ti bodo došli, ako le spolnuješ njegove zapovedi.* (V. Mojz. 38, 2.)

2. Med številkami letošnje letnice — druga je grozno zvita in zasukana, tako kakor so zviti in zasukani tisti ljudje, za katere jo je Bog dal med svojimi zapovedmi — je, pravim, zasukana osmica, ki nas spominja osme zapovedi božje ter svari: *Ne pričaj po krivem zoper svojega bližnjika.*

Skoro celih sto let se ta zvita številka napisuje ter ljudi spominja, da je Bog v osmi zapovedi nam prepovedal krivo tožbo, lažnjivo pričo, vsako laž, obrekovanje in opravljanje. Pa dalje ko se piše, hudobnejši je svet, tako da se nič ne zmeni za grehe z jezikom storjene, pa se zato zamotava v grozne nadloge in večne nesreče. Prav tedaj sv. apostol Jakob o jeziku piše: *Tudi jezik je ogenj, vesoljnost hudobije . . . nepokojna hudobija je, poln umorivnega strupa.* (Jak. 3, 6. 8.) Kakor za naše žalostne čase je to rečeno: vse hudobije in nesreče največkrat povzroči le grešni jezik.

V mestu C. je živel in deloval mlad in učen zdravnik; njegov sloves se je razletel po celi Štajerski deželi, da so ga od daljnih krajev na pomoč pozivali s prav srečnim uspehom. Bil je vedno priročen, vsakdo zamore do njega priti; po dnevi, pa še po noči rad vstane, ter postreza bolnikom. Kar ga je posebno prikupilo in priljubilo ubogim ljudem, je pa to, da je bil vselej prijazen, usmiljen in ne oderuh. Njegovi obilni tovariši, ki so navadno brez dela posedali po kavarnah ali pa brusili tlak po ulicah, ga začnejo zavidati, ko vse le za njim dere. Potem ga črnijo in obrekujejo na najpodlejši način, in še to svoje neomikano obrekovanje po novinah zatrobijo med svet, da bi ga le nihče več ne pozival. Ali kaj se zgodi? Obrekovani zdravnik prične tožbo zoper poglavarja te nekrščanske zarote, ki se je moral vvesti na — klop. Oj groza, dan obravnave nastopi. Sodniki so zbrani, obrekovani zdravnik je s seboj pripeljal vse svoje ozdravljence, ki so lepo pričali o svojem rešitelju življenja in ga zagovarjali na vso moč. Bil je celó nekriv spoznan. Obrekovalec pa je moral svoje laži preklicati in joj — vse potroške sodnijske, katerih je menda bilo na tritisoč goldinarjev — sam nositi. Sicer se je zvijal in zagovarjal z novimi domišljavami, kakor znajo taki, (osmici podobno ∞)

brez konca in kraja, okroglo in zasukano, pa vse ni hasnilo nič. In kolika nesreča zaradi prezirane osme zapovedi božje!

Žalostnih zgledov obrekovalnih imamo nešteto v preteklem letu. Zato moramo osmo zapoved spolnovati in svoj jezik brzdati, da bo nova doba za nas tudi srečno novo leto. Kdor je tih, ne govori laži, ne obrekuje, a lepo mirno in veselo živi. Ljudje ga radi imajo; Bog mu pa dá srečo in blagoslov. Ali ni bil Abraham blagoslovljen, ker se ni z Lotom prepiral, klel, tožboval? Svetnikom, kateri so svoj jezik po osmi zapovedi ravnali in še sulice drugih jezikov potrpežljivo prenašali, je Bog dal ves časni in večni blagoslov! *Prišli bodo nad te vsi ti blagoslovi in ti bodo došli, ako le spolnuješ njegove zapovedi.*

3. Zdaj pa dojde v letnici na vrsto tretja številka, devetka, ki je šestki kakor sestra podobna, če jo nekoliko obrneš, ter nas spominja devete zapovedi božje: *Ne želi svojega bližnjika žene.* Pa saj ta zapoved ni nič drugega, ko spolnitev šeste zapovedi božje, katera prepoveduje vsako nečisto dejanje, nespodobno obnašanje, grdo govorjenje, radovoljno dopadajenje in privoljenje pri nečistih mislih in željah, in vse, kar v nečistost napeljava. To je še-le pikra zapoved; gorje ti, če je ne spolnuješ; srečen pa si, če bežiš pred takimi grehi in ljudmi.

Noben prelom nobene zapovedi božje ni tako osoren in kaznovan, kakor je prestop devete ali oziroma šeste zapovedi. Bog ga kaznuje na grešniku, na njegovi rodbini; še celó v tretjem in četrtem rodu Bog kaznuje nečistost. Mladenič veselo živi, dokler ga ne piči ta kača; deklica uživa rajsko življenje, če svoje srce in oči zapira pred grešno poželjivostjo. Kateri se pa zamotajo v hudobije razuzdanosti, tepe jih šiba božja, ter si nakopljejo tisočero nadlog — za-se in za svoje domače.

Star možek mi pride in po dolgem prijaznem razgovoru reče: «Gospod, moram se jim pa tudi nekaj potožiti. Imeli smo deklico pri hiši; prav ljubezniva je bila, pa skvarila se nam je in to me tako peče, da si ne vem kaj začeti; mati se pa joče noč in dan. In ko je še-le ta nesrečna deklina sama došla na poduk in posvaritev, to je še-le bil žalosten prizor!

Tudi naša župnija šteje v preteklem letu — takih nesrečnic, ki niso spoštovale šeste in devete zapovedi božje, zato so pa zavozile v nesrečo in še lahko padejo v večno pogubljenje, ako se novem letu ne obrnejo nazaj k ljubemu Jezusu in Mariji Devici.

Devetka nove letnice kaže pa posebno vam, krščanski zakonci! Nesrečen je vsak, posebno pa zavezani, če še prek zakona ali poleg dovoljenega poželjuje še kaj prepovedanega. Taka nezabrzdana želja te lahko in hitro spravi v prelom zakonske prisega, ti raztrga obečano zvestobo, te zakopa v sramoto prešestnika, in zamota v tožbe in razzakonitev. Eden poželjiv pogled je pogubil kralja Davida, spravil v nesrečo, da se je jokal noč in dan. Tako se vsakemu zgodi, kdor ne kroti svoje poželjivosti in ne gleda na sveto devetko, ki ti kaže: *Ne želi svojega bližnjika žene.*

Srečne pa ste ve, krščanske deklice, ki v nedolžnosti stojite proti vsemu zapeljevanju; srečni mladeniči, ki vas nesramneži s seboj ne potegnejo; srečne žene in zakonski možje, ki po volji božji živite in lepo spolnujete zapovedi božje! Vsa sreča, časna in večna, vas čaka; ker sam Bog vam jo obeča, govoreč: *Prišli bodo nad tebe vsi ti blagoslovi, in ti bodo došli, ako le spolnuješ njegove zapovedi.*

4. Novo leto je važno tudi za vas, krščanski otroci, veliki in mali, ker v letnici ima številko štiri, katera vas spominja na četrto zapoved božjo; kakor da bi vam hotelo reči: «Otroci! spoštujte očeta in mater, da vam dobro pojde v novem letu, in da bote dolgo živeli.»

Zapovedi božjih je deset; sredina ali srce vseh se mi zdi četrta zapoved; je pa tudi skoro na sredi vrste dekaloga in v sebi združuje vse druge. Kdor namreč spoštuje svojega očeta, ljubi Boga, nebeškega Očeta; kdor ljubi in uboga svojo mater, ta ljubi božjo Mater Marijo, in uboga duhovsko mater sv. katoliško cerkev. Kdor ljubi svoja roditelja, spoštuje tudi soseda, ne dela mu krivice; tak živi pošteno v ljubezni z vsem svetom; varuje se prešestne grdobe, zoper katero ga najbolj svariyo skrbni stariši. Jedro ali središče vseh zapovedi je spolnitev četrte zapovedi božje. Ako to zvesto spolnujemo, ne bomo prelomili nobene druge zapovedi. Je pa četrta zapoved posebno čudovita, — zarad svoje obširnosti in tudi zavoljo svoje blagodarne obljube božje. Ta zapoved se vije po vsem svetu med vsemi stanovi; spravlja v red vse države; ona zadene cesarja na tronu, pa tudi berača na stezi; ona veže roditelje, pa tudi otroke, dokler so mali, pa tudi ko odrastejo; ona nadaljuje pot gospodarjem in družini in vsem podložnikom: Ni ga človeka, ki bi bil oproščen četrte zapovedi, ali je pagan ali jud ali kristijan, ker to spoštovanje do roditeljev in prednikov je utemeljeno v naradni postavi.

Ker je ta zapoved obseg vseh ostalih zapovedi božjih, zato je Bog ravno le samo četrto zapovedi priložil obljubo časne in večne sreče, ki se vselej očitno kaže nad zvestimi spolnovalci.

Neki učenec je zvršil šole ter misli iti na vseučilišče, da bi se tam izučil za zdravnika. Oče in mati pa ga prigovarjata za duhovniški stan. Sin, precéj posveten, se dolgo protivi tem željam; poslednjič pogleda na četrto božjih zapovedi, ki mu je prav močno v srce zatrobila: *Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in ti dobro pojde na zemlji*. Zdaj se odloči za duhovniški stan, v katerem je prav zadovoljno, veselo in goreče deloval, obdarovan s krepkim zdravjem, visoko častjo in obilnim blagoslovom. — Neka deklica se je dala pohujšati, ter se zagledala v nekega sicer zalega, pa malopridnega mladeniča, češ, da ne more biti brez njega. Stariši, posebno mati, ji zelo branijo, ker so dečka dobro presodili in spoznali, da ne bo sreče. Pa trmasta glava ne gleda na četrto zapoved, ne posluša na svaritev starišev in sosedov! «Imeti ga čem, pa je proč!» Pa joj! Komaj je tičica v kletki in zakonska vez zadržena, postane ljubeznivi snubač — surov hudobnež, ki zaničuje svojo mlado ženo, žali, pretepa, da zapeljana revica same žalosti pogine. In enakih zgledov je obilno po svetu. Vsi nam kličejo: *Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in ti dobro pojde na zemlji!*

Srečen je bil egiptovski Jožef, ker je gledal na četrto božjo zapoved in je svojega očeta poslušal, ubogal in ljubil. Sicer je bil v mlaki in ječi, pa Bog ga je otel in obilno obdaril z največjo častjo, s srebrom in zlatom — njega in zaradi njega celo deželo in še sosednje pokrajine je obvaroval groznega gladu, da se je živo pokazala božja obljuba: *Ako pa poslušáš glas Gospoda svojega Boga, in spolnuješ njegove zapovedi, ki ti jih danes zapovedujem, te bo povzdignil Gospod, tvoj Bog, nad vse narode, ki so na zemlji. Prišli bodo nad te vsi ti blagoslovi, in ti bodo došli, ako le spolnuješ njegove zapovedi. Blagoslovljen boš v mestu, blagoslovljen na polju. Blagoslovljen bo sad tvojega telesa, in sad tvoje zemlje, in sad tvoje živine, črede tvojih goved, in hlevi tvojih ovčic. Blagoslovljene tvoje žitnice, in blagoslovljene tvoje zaloge. Blagoslovljen boš, ko prideš in odideš.* (V. Mojz. 38, 1—6.)

C. No, današnje pridigo si boste pač lahko zapomnili, da jo bodete tudi varuhom doma mogli razlagati, ker si tudi oni želijo srečno novo leto. Da, le vsi si jo dobro zapomnimo; številke ima letošnje letnice: 1, 8, 9, 4, ki nam pred oči in srce stavijo dotične zapovedi božje: namreč prvo, ki nam pravi: Veruj samo v enega Boga; drugič osmo, ki nas uči svoj jezik brzdati; potem deveto, ki nam ukroča grešno poželjivost; in četrto, ki nas opominja ljube

stariše spoštovati. O ljubi moji! le natanko spolnujmo v novem letu te in vse druge zapovedi — tedaj nam bo srečno novo leto in blagoslov božji se bo čez nas ulil, da se spolni božja obljuba: *Prišli bodo nad te vsi ti blagoslovi in ti bodo došli, ako le spolnuješ njegove zapovedi.* (V. Mojz. 38, 2.) In ako bi to leto utegnilo za nas biti poslednje leto, homo se po spolnovanju božjih zapovedi 1., 8., 9., 4., srečno preselili v boljšo deželo, kjer je večnoveselo novo leto! Amen.

Simon Gaberc.

2. Poglejmo v farne knjige.

Bukve so se odprle. Raz. 20, 12

Sv. evangelist Janez nam popisuje v skrivnem razodenju poslednjo sodbo tako-le: *Videl sem velik bel sedež in Njega, ki je na njem sedel. In videl sem mrtve, velike in male stati pred sedežem, in mnoge bukve so se odprle; in druge bukve so se odprle, katere so bukve življenja; in mrtvi so bili sojeni po tem, kar je bilo zapisano v bukvah, po svojih delih. In kdor ni bil najden v bukvah življenja zapisan, je bil vršen v ognjeno jezero.* Pomisli tedaj, o kristijan! pri sodbi božji se bodo bukve odprle, to so bukve tvoje vesti. Žarek božje luči jih bo razsvetlil, da bodeš v njih bral v enem trenutku vsa svoja dobra in huda dela. Odprle se bodo bukve vsegavednosti božje, v njih so zapisane vse tvoje misli, besede, vse tvoje stopinje in dela, in po teh bukvah boš sojen. Odprle se bodo bukve življenja, v katerih je zapisano majhno število pravičnih in njih dobrih del. Blagor ti, če si z resnično pokoro, s solzami srčne žalosti iz teh bukev vsegavednosti božje izbrisal svoja huda dela in so tvoja dobra dela zapisana v bukvah življenja. Gorjé ti pa, ako ne boš zapisan v bukvah življenja, ker vržen boš v ognjeno jezero, in to je druga, večna smrt, pravi sv. Janez.

Takrat pa na sodbi ne bo mogoče nič več izbrisati ali popraviti v teh bukvah; zakaj v tistem trenutku, ko dušo izdihneš, so bukve tvojega življenja dokončane, tvoja sodba podpisana in nikdar več se ne bo prenapredila celo večnost ne. Zdaj pa imaš še čas bukve svoje vesti, svojega življenja popravljati, zato jih večkrat vzemi v roke in prebiraj, kaj je v njih zapisano. Vzemi jih v roke vsaki večer, t. j., izprašuj si vest, kaj si čez dan vanje zapisal dobrega ali hudega. Vzemi jih v roke pred vsako spovedjo, natančno jih prebiraj, in kar najdeš zapisanih grehov, izbriši jih s solzami

srčne žalosti in z odkritosrčno spovedjo; vzemi jih v roke posebno danes, v začetku novega leta; pomisli kakošno je bilo za-te pretečeno leto, ali je zapisano v črne bukve večne smrti, ali v zlate bukve večnega življenja; delaj dobre sklepe zanaprej, da bode novo leto, katero danes začinjaš, za-te leto življenja v milosti božji, zapisano v bukvah večnega življenja.

Kakor ima pa vsak človek svoje bukve vesti, v katerih je zapisano vse, kar je delal, dobro in slabo; tako ima tudi vsaka fara svoje bukve, v katere se zvesto in skrbno zapisuje, kar se v fari važnega zgodi. Na novega leta dan se začno te farne bukve in zadnji dan leta se sklepajo. Vzemimo tedaj v naše podučenje danes v roke naše farne bukve, odprimo jih in pogledjmo, kaj v njih beremo; in sicer pogledjmo: I. v krstne bukve, II. v poročne bukve, III. v mrtvaške bukve.

I. V krstne bukve zapišejo se novorojeni otroci, kateri so po sv. krstu sprejeti v krščansko občino. Ako bolj natanko pogledamo, najdemo dvojne otroke v krstnih bukvah.

1. Otroci zakramenta sv. zakona, to so zakonski otroci. Ti so a) upanje svete cerkve. Sv. cerkev sprejme novorojene otroke v svoje materine roke, ulije s krstno vodo potoke milosti božje na njih glavo in v njih dušo; izmije njih duš vsak madež greha; jih prerodi k novemu, duhovnemu, svetemu življenju v posvečujoči milosti božji; jih sprejme za svoje ljube otroke, in še več, naredi jih brate in sestre Kristusove, prave otroke božje in dediče nebeškega kraljestva. Tako posvečene in duhovno prerrojene izroči sv. cerkev te otroke nazaj v roke njih starišev in jim slovesno velevala, naj jih po krščansko izreajo za Boga in za nebesa. Zato sv. cerkev upa vse dobro od njih; upa, da bodo ti otroci pri skrbnih stariših odrasli pobožni, bogaboječi, da bodo čast delali Bogu in čast materi sv. cerkvi in tako sebi zaslužili večno zveličanje. — b) Zakonski otroci so upanje domovine. Naša ljuba domovina, da bode cvetela in postala srečna, potrebuje dobrih, poštenih ljudi, zvestih podložnikov, hrabrih vojščakov, delavnih kmetovalcev, vestnih uradnikov, z eno besedo, v vseh stanovih potrebuje zvestih in dobrih udov. Otroci, kateri se vsako leto rodijo, odrasejo v mladeniče in moške, dekleta in žene, in domovina upa od njih, da bodo postali dobri mladeniči, krščanski možje, pošteni dekleta in skrbne matere, da bodo vsi postali čast in sreča ljube domovine. — c) Zakonski otroci so upanje starišev. Krščanski

oče! Krščanska mati! Bog ti je v tem letu, ali pa tudi že poprej daroval sinčka ali hčerko. Kaj ne, da ti upaš, da ti bode ta tvoj otrok enkrat delal veselje, da ti bode pomagal pri delu, da te bode tolažil v britkih urah, da ti bode v tvojih starih letih stregel in ti pomagal, da ti bode enkrat s solzami hvaležnosti zatisnil tvoje umirajoče oči?

O Bog, daj, bi se zares spolnilo upanje sv. cerkve, domovine in krščanskih starišev! Da se bo pa to zgodilo, zato morajo očetje in matere sami najbolj skrbeti in delati. O zatorej, krščanski stariši, prizadevajte si, da bodete otroke, katere vam Bog dá, tudi za Boga izredili! *Imaš sinove, pravi Sirah, uči jih in pripoguj jih z mladega; imaš hčere, ne kaži preveč dopadajenja nad njimi, varuj njih telo! Vi imate veliko zastavo* (od Boga) govori sv. Krizostom, *namreč svoje otroke, zato morate skrbeti in jih varovati, da vam jih satan ne iztrga.* Zatorej molite za-nje vsaki dan, darujte jih Bogu pri vsaki sv. maši, pri vsakem sv. obhajilu. Pokrižujte večkrat male otroke še v zibel, učite jih Boga spoznavati, greha se bati; varujte jih slabih družčin in nevarnostij, zapeljevanja in pohujšanja; opominjajte jih, da bodo obiskovali službo božjo, prejemali sv. zakramente; najbolj pa jim sami dajajte lepe izglede.

2. V krstnih bukvah so zapisani otroci greha, nezakonski otroci. Ti so a) žalost za dušnega pastirja. S težkim srcem mora zapisati duhovnik ime nezakonskega otroka v krstne bukve, ker je otrok greha, kar priča razuzdanost, nečisto življenje njegovih starišev. Zraven tega pa še za prihodnost ne more nič dobrega upati, ker nezakonski otroci prineso navadno s saboj na svet dvojni podedovani greh, Adamov greh in greh svojih starišev, zato so še veliko bolj k hudemu nagnjeni, zlasti k nečistosti, kakor drugi otroci; zato tudi skušnja kaže, da nezakonski otroci, kadar odrasejo, navadno ravno tako slabo živijo, globoko padajo, kakor njih stariši. Nezakonski otroci se pa navadno tudi slabo, nemarno izreajo. Brezvestni oče se zanje ne zmeni, nezakonska mati jih mehkuži, ali jih pa nedolžne preklinja in hudiču izdaja. Mnogokrat se izroči tujim ljudem v izrejo, kateri se še manj zmenijo zanje, in tako nazadnje odrasejo divjaki, ki so vsem ljudem v spodtiko in nadlogo. — b) Nezakonski otroci so sramota za svoje sorodnike. Ali se ne sramuje po pravici oče in mati, če hči tako globoko pade, da postane nezakonska mati? Ali se ne sramujejo bratje in sestre in vsa žlahta nesrečnega zapeljanega dekleta? Kdo prešteje solze, katere pretakajo nesrečni stariši zavoljo takih razuz-

danih sinov in hčerâ? Ali pa niso marsikdaj stariši sami krivi te sramote, ker premalo pazijo na svoje sinove in hčere? Marsikateri oče vse spregleda, nikoli ne reče besede, naj počnó, kar hočejo, ponočujejo, vlačijo se po gostilnah in plesiščih; marsikatera mati je popolnoma slepa in gluha, neče videti, ne slišati nič slabega o svojih otrocih, kar že vsi drugi ljudje vidijo in govorijo. Nazadnje pa, kadar se že zgodi nesreča in sramota — takrat še-le začno togovati in jokati: kdo bi si kaj tacega mislil o našem sinu, hčeri! začno preklinjati, ko je že vse prepozno. Zatorej krščanski stariši, poslušajte, kaj vam govori Sirah: *Nad razuzdano hčerjo skrbno čuj, da te kedaj ne stori sovražnikom v zaničevanje, mestu v obrekovanje, in ljudstvu v očitanje, in da te ne osramoti pred ljudsko množico.* — c) Nezakonski otroci so pohujšanje za celo taro. Nezakonski porodi so vselej v zgledovanje in pohujšanje. Dobri ljudje žalujejo, lahkomišljeni se smejejo; koliko grdih misel, nesramnih besedij in norčij se zavoljo tega zgodi! In kako slab izgled dajejo take nesrečne nezakonske matere drugim lahkomišljenim dekletom! Marsikatera se je do zdaj še bala in sramovala nečistosti, potem pa, ko to vidi, se sama tem bolj brez strahu in brez sramu udá razuzdanosti in si misli: ta in una je tudi padla, to ni nič posebnega!

Sv. cerkev sicer ne preklinja nezakonskih otrok, ampak tudi nje blagoslavlja s svojimi materinimi rokami, sprejme jih za svoje otroke in jih posveti v tempelj božji; vendar žaluje, kadar se kaj tacega zgodi, zatorej nezakonskih mater ne vpeljuje v cerkev. Gorjé tedaj očetom in materam nezakonskih otrok! Le z ostro in dolgo pokoro, le s tem, da skrbno in dobro izrejšajo svoje otroke, morejo izbrisati in popraviti veliki greh pohujšanja. Zatorej krščanski mladeniči in dekleta! varujte se grešnega znanja; danes prvi dan novega leta raztrgajte v srcu, potem pa tudi v resnici grde in nevarne zveze; danes ta dar junaške premage Bogu darujte, tako bote najlepše začeli novo leto.

II. V poročne bukve zapišejo se tisti, ki so sklenili pred oltarjem Gospodovim nerazvezljivo zavezo sv. zakona. Tudi v preteklem letu je bilo več imen zapisanih v poročne bukve. O Bog daj, da bi bili srečni vsi tisti in vsi drugi zakonski, ki so zapisani v farnih poročnih bukvah, da bi bila njih zakonska zveza res lepa podoba zveze, ki je med Kristusom, nebeškim ženinom, in njegovo nevesto sveto cerkvijo. Srečen pa je zakon:

1. ako se z Bogom sklene. Z Bogom je sklenjen, če je sklenjen a) s pravim namenom. Namen zakona je ta, da

se množi človeški rod na zemlji, poglavitni namen pa, da se množi število izvoljenih prebivalcev v nebesih. Namen zakona je, da si zakonski eden drugemu pomagajo v vseh rečeh, ne samo, kar zadeva časno srečo, ampak veliko več, da skrbijo za večno srečo. Zatorej ni prav, ako zaročenci iz same mesene poželjivosti silijo v zakonski stan, kakor je že povedal angelj Rafael mlademu Tobiju: *Poslušaj me in ti bom povedal, kdo so tisti, čez katere ima hudič oblast (v zakonskem stanu). Oni so namreč, ki tako v zakon stopijo, da Boga od sebe in svojega srca odženo in svoji poželjivosti strežejo, kakor konj in mezeg, ki nimata pameti.* — b) Z Bogom je zakon sklenjen, če se sklene s čistim srcem, to je v stanu milosti božje, brez smrtnega greha. Zato velewa sv. cerkev, da zaročenci pred poroko prejmejo zakramenta sv. pokore in sv. rešnjega Telesa, da si srce in dušo očistijo grehov, vredno prejmejo veliki zakrament svetega zakona in tako deležni postanejo njegovih velikih milosti.

2. Srečen je zakon, če se z Bogom nadaljuje. Z Bogom se nadaljuje, a) če v zakonu vlada neprelomljiva zvestoba do smrti. Kakor se Kristus nikoli več ne loči od svoje neveste sv. cerkve, tako morata mož in žena eden drugemu zvesta ostati do smrti. Zato mašnik pri poroki blagoslovi poročna prstana in ju poda ženinu in nevesti rekoč: «Vzemita prstan, kateri naj vaju vedno opominja, da med saboj zakonsko zvestobo, ki si jo zdaj eden drugemu obljubita, natanko držita do smrti.» Poročni prstan naj tedaj zakonska vedno opominja neprelomljive zvestobe; kakor je namreč prstan okrogel in nima ne konca ne kraja, tako mora biti ljubezen in zvestoba zakonska neminljiva brez konca. Iz teh besedi se razvidi, kako velika pregreha je prešestovanje, ker se prelomi prisega pri oltarju vpričo Boga in sv. cerkve storjena. Prešestovanje, ako mož ženi ali žena možu ni zvesta, je eden največjih grehov. V stari zavezi je ukazal Bog prešestnike s kamenjem pobiti, zato je na gori Sinajski slovesno prepovedal: *Ne prešestuj!* Kristus celo pravi: *Vsak, kateri ženo pogleda . . .* — b) Zakon se z Bogom nadaljuje, če v l a d a v n j e m l j u b e z e n. Ljubezen med možem in ženo mora biti podobna ljubezni, ki je vedno med Kristusom in njegovo cerkvijo. Sv. Pavel govori: *Možje, ljubite svoje žene, kakor je Kristus ljubil svojo cerkev in je samega sebe zanjo daroval, da bi jo posvetil.* Žena naj bode možu podložna in iz srca vdana, kakor je cerkev Kristusu podložna in vdana. Ta «ljubezen», pravi sv. Pavel je *potrpečljiva, je dobrotljiva, ni samo-*

pridna, se ne razsrdi, ne misli nič hudega. Ta ljubezen od vas zahteva, da skrbite ne samo za časne potrebe, ampak, da drug drugega boljšate in k svetosti napeljujete, ne zveličate le sami sebe, ampak tudi celo svojo hišo. — *c)* Zakon se z Bogom nadaljuje, če vlada v njem pobožnost, bogaboječnost. Skrbite tedaj za pobožno molitev, zlasti sveti rožni venec molite vsaki dan. Večkrat prejemajte sv. zakramente, to so vam najboljša pomoč in hrana pobožnosti. Delajte pridno, varujte se lenobe in pa zapravljanja. Pravični bodite v najmanjših rečeh do vseh ljudi, posebno do sosedov. Zadovoljni bodite s tem, kar vam Bog daje, zakaj *blagor ubogim v duhu, ker . . .* Zmerni bodite v vsem uživanju, nezmernost zdravje spodkopuje in podpihuje nečiste skušnjave, kakor sapa podpihuje tlečo žrjavico.

Zdaj se pa izprašajte krščanski zakonski, če je vaš zakon bil res z Bogom sklenjen, če se z Bogom nadaljuje? Spominjajte se danes posebno prisege, pri oltarju storjene. Popravite, kar je treba, kar vam vest očita.

III. V mrtvaške bukve se zapišejo tisti, ki so končali svoje zemeljsko romanje . . . Poglejmo te, ki so umrli v preteklem letu, pa tudi v prejšnjih letih, tedaj vidimo:

1. da so razne starosti. Umrli so največ *a)* otroci. Blagor jim, oni so se koj po smrti vzdignili v sveta nebesa, po zasluženju Jezusa Kristusa, s čegar krvjo so bili omiti v kopeli prerojenja. Tam se zdaj veselijo in za nas prosijo. — *b)* Umrli so mladenci, dekleta. Blagor jim, če so prinesli krstno oblačilo nedolžnosti neomadežano pred sodni stol Jezusa Kristusa; če jim lilije devištva ni oskrunila kužna sapa nečistosti. Gorje jim pa, če so prišli pred vsevednega sodnika z oskrunjenim srcem in telesom. Takim velja strašna beseda: «Proč s psi in nečistniki!» — *c)* Umrli so možje in žene. Blagor jim, če so vsak v svojem težavnem stanu zvesto spolnovali svoje dolžnosti, ker slišali so vesele besede: *Blagor tebi zvesti hlapec, ker si bil v malem zvest, te bom čez veliko postavil, pojdi v veselje svojega Gospoda.* — *č)* Umrli so starčki in stare žene. Blagor jim, če so do konca svojega življenja težo dneva našega življenja stanovitno, pogumno, potrpežljivo nosili in v milosti božji umrli; njim veljajo besede: *Blagor njim, ki v Gospodu umrjejo, njih dela gredó za njimi.*

2. Umrli so ljudje raznih stanov. Umrli so gospodarji in hlapci, predstojniki in podložniki, kmetje in delavci, zakonski in samski . . .

3. Umrli so različne smrti. a) Nekateri so dolgo boleli, so se še lahko pokorili v bolečinah in trpljenju, so se lahko na smrt pripravljali, prejeli sv. zakramente. — b) Drugi so umrli v nekaterih dnevih, po kratki bolezni, tudi nagle smrti. Kako je z njimi?

Tako tedaj nihče ni varen pred smrtjo. Smrt a) kosi brez razločka po svetu, bogatine in berače, vladarje in podložne, mlade in stare, take, za katerimi se britke solze pretakajo, in take, za katerimi nihče ne žaluje in jih nobeden ne pogreša. Vrhu tega je b) negotov njen prihod. Marsikateri teh, ki so umrli v preteklem letu, je menil, da je smrt še daleč, in glej, že mu je bila pred vratmi; mislil je, da še ni zraslo drevo za njegovo krsto, pa glej, že so bile vrezane deske za njegovo zadnjo hišico. Zatorej, predragi! c) čujte! ker ne veste, kedaj Gospod pride, ali zvečer, ali o polnoči... Ko bi tisti, ki so bili v preteklem letu zapisani v mrtvaške bukve, prišli iz grobov in mogli zopet živeti na zemlji, kaj mislite, kaj bi storili? Vse bi poravnali, pokorili bi se, nobena greha bi več ne storili. Zatorej tudi vi, ki še živite d) odpravite in popravite vse, kar bi vam smrt delalo težko, nesrečno. Končajte vsako sovraštvo, povrnite tuje blago, raztrgajte grešne zaveze, delajte pokoro! Pa tudi d) ne pozabite svojih ranjkih, ki so umrli v preteklem letu in molite zanje. Vsi pa bogaboječe živite, da kadar boste enkrat v Gospodu zaspali, bode vaš dušni pastir zapisal vaša imena v mrtvaške bukve z veselim upanjem, da so vaša imena zapisana v bukve življenja. Amen.

L. Škufca.

Praznik razglašanja Gospodovega ali sv. treh Kraljev.

1. Zvezde, ki nas privedejo k Jezusu.

Videli smo njegovo zvezdo na
Jutrovem in smo ga prišli molit.

Mat. 2, 2.

Danes kaže nam sv. cerkev svete tri kralje pred novorojenim Zveličarjem, ki ga kot obljubljenega Odrešenika molijo in z darovi časté. Popraša pa morda kdo: Kako so pa zvedeli ti modri

možje, da se je porodil Zveličar sveta? V evangeliju ste slišali, da so sami dejali: *Videli smo njegovo zvezdo na Jutrovem in smo ga prišli molit*. Prerok Balaam je prerokoval, da se bo prikazala ob Kristusovem rojstvu neka posebna zvezda. To prerokovanje je bilo znano po vsej jutrovi deželi in tudi drugod. Ko so ugledali sv. trije kralji na nebu nenavadno zvezdo, so spoznali po notranjem božjem razsvitljenju, da jim ta zvezda naznanuje Odrešenikovo rojstvo. Radi tega so ga šli precej iskat v Jeruzalem, glavno judovsko mesto, in od tam, kakor veste, v Betlehem, kjer so našli božje Dete, je spoštljivo molili in mu podarili zlata, kadila in mire. Tako se je spolnilo, kar je bil napovedal kraljevi prerok: *Kralji s Tarza in otokov bodo darovali darila; kralji iz Arabije in Sabe prinesli bodo darov*.

Srečni so bili trije modri, kaj ne dragi kristijanje, ker se jim je prikazala zvezda, ki jih je povedla k novorojenemu Zveličarju. Ali nič manj srečni, kakor so bili sv. trije Kralji, bi dejal, nismo mi. Saj tudi nam sveti ne-le ena zvezda, ampak sveti jih več, ki nam vse kažejo pot k našemu Zveličarju v nebo. Treba je le oči odpreti, da te zvezde vidimo, potem pa se kakor Modri po teh zvezdah ravnati in stanovitno hoditi za njihovo lučjo, pa bomo tudi mi prišli v nebeški Betlehem, kjer se daje Jezus onim, ki ga ljubijo, od obličja do obličja gledati. O teh zvezdah namenil sem se danes vam govoriti in pokazati: I. kaj so te zvezde in II. kako naj za njimi hodimo.

Ti pa, ki si današnji dan po zvezdi pripeljal tri Modre k edinorojenemu sinu, daj, da pridemo tudi mi k njemu po zvezdah, ki jih nam pošiljaš v zveličanje.

I. Zvezde, s katerimi nas Bog vodi k zveličanju, so dvojne. Ene moremo spoznati in čutiti le z duhom, druge pa tudi s telesom.

A. Med zvezde, ki jih le z duhom zaznamo, štejemo zlasti dve:

a) Nadnaravna luč milosti božje, ki vzhaja v človeku kakor zvezda na nebu in sveti, da vidi, kaj je pravo, kaj ne, kaj naj stori in česa naj se ogiblje, da doseže zveličanje. Sv. Avguštin je sedel, še predno se je bil spreobrnil, v senci pod drevesom, da bi si bil malo odpočil. Ali ko ondi sedi, spomni se nenadoma velikih svojih grehov. To ga tako užali, da glasno za-joče. V tem pa zasliši neznan glas, ki pravi: «Vzemi in beri!» Avguštin hiti domov, odpre sveto pismo in začne brati besede

sv. Pavla: *Bratje! vemo, da je že ura, da od spanja vstanemo. Zakaj zdaj je naše zveličanje bliže kakor takrat, ko smo verni postali. Noč je prešla, dan pa se je približal. Vrzimo tedaj od sebe dela teme in oblecimo orožje svetlobe. Kakor po dnevu pošteno hodimo, ne v požrešnosti in pijanosti, ne v nečistosti in nesramnosti, ne v kregu in nevoščljivosti, temveč oblecite Gospoda Jezusa Kristusa. — In toliko, da sem bil prebral te besede, piše sv. Avguštin v svojih izpovedih, šine mi nagloma lučni žarek v srce, prežene temo in mi da mir.* Kmalu potem se je spreobrn timer. Sv. Dizmu zasvetila je taka zvezda malo trenutkov pred smrtjo na križu. Ratisbonu prikazala se je v Rimu, ko sam ni nič mislil na spreobrn timer. In kakor tem, tako pošilja dobrotljivi Bog vsem ljudem vsaj zdaj pa zdaj tako bolj ali manj svetlo zvezdo, ki jih razsvetluje, da spoznajo, kaj jim je v zveličanje.

b) Nadnaravna moč te milosti. Ona moč krepi voljo človeku in jo k dobremu nagiblje, od slabega pa odvračuje. Da to doseže, kaže nam zdaj minljivost tega sveta, smrt in sodbo, zdaj pa nam stavi pred dušne oči neskončno dobrotljivost božjo, Kristusovo trpljenje in njegovo smrt in nepopisljivo nebeško veselje. In če človek gré za to zvezdo, kakor so šli sv. trije Kralji za svojo, zgubi njegovo srce vse veselje do sveta in njegovih del in vnamejo se v njem vroče želje po Bogu in nebesih. Vsakdo izmed vas, ali upam, da vsaj večina izmed vas je že občutila v sebi to zvezdo, občutila moč milosti božje večkrat ali manjkrat. Ako ne drugikrat, vsaj po dobro opravljeni spovedi in pa, kadar ste storili kakov velik, smrtni greh. Po spovedi zdeli ste si še nekako lahki, da bi kar dvignili se proti nebu in le dobro vam je bilo v mislih, po grehu pa ste občutili tisto moč od druge strani. Na misel so vam prišle peklenske kazni, domislili ste se, da ste Boga razžalili in nekaj nevidnega vas je sililo, da bi šli k spovedi. In čim globokeje zabrede grešnik, tem svetleje mu sveti ta luč, tako dolgo, da ga takorekoč prisili k pokori.

Nekako pred dvema letoma prišel je mlad človek v Ljubljano v mestno hišo ali magistrat. Tam prosi, da bi ga zaprli . . . «ker sem sosed ubil. pri porotni sodnji pa so me oprostili in zdaj že šest let nimam miru, ne morem več prebiti.» Za dušo, da je že preskrbel. Pošljejo po zdravnika, ki potrdi, da je zdrave pameti. Velé mu na Žabjek. Tam spet pové, kako in kaj. Zapró ga — drugi dan pa umre. Upati je, da mu je ta zvezda pokazala pot v nebeški Betlehem.

To ste dve zvezdi, ki ji ne zazre človeško oko, ampak le srce in duh njegov. Bog ju pošilja vsem ljudem brez razločka in

sicer združeno. Ako se ozrete zdaj v jasni noči na nebo, ugledate dve zvezdi, ki ste vedno skupaj, pravi se jima Kastor in Poluks. Tako ste tudi te dve naši zvezdi vedno združeni, ker milost božja vedno razsvetljuje um in nagiba voljo k dobremu.

B) Zvezd pa, ki jih moremo zaznati s telesnimi čutili, je več. Pokazati vam hočem le štiri:

a) Prvi se pravi sreča in blagoslov v časnih rečeh. Ako Bog pošlje človeku srečo in mu da blagoslov, zahteva od njega, da mu je zato hvaležen in mu služi pobožno. Mnogo ljudi je že nepričakovana sreča, ki jim jo je podelil dobrotljivi Bog, omečila in pripravila, da so zapustili greh in nastopili pot čednosti. Vendar pa ta zvezda ne doseže pri vseh ljudeh svojega namena. Mnogo jih je, ki zlorabijo blagoslov v časnih rečeh v to, da pasejo svoje poželenje in slabo nagnjenje. Opomnim vas le prebivalcev Sodome in Gomore ali ljudi pred vesoljnim potopom. Dobro se jim je godilo, vsega so imeli, ali vendar niso hoteli spoznati, da imajo to od Boga. In zato pošilja Bog drugo zvezdo, namreč:

b) Nesreče, stiske in nadloge. Ta zvezda ima večjo moč do ljudi. Ona zanesliveje odvrča ljudi od sveta in greha in obrača k Bogu, ki kot najboljši oče deli tolažbo in pomoč v vsaki stiski. Kateri so največkrat Jezusa iskali in se k njemu zatekali? Ali ne bolniki, taki ki so bili v stiskah, ki jih je zadela kaka nesreča? Njihove nadloge vodile so jih kakor zvezde Modre k Jezusu in on jim je delil pomoč dušno in telesno. In tako še dandanašnji. Mnogo ljudi je, ki živé od leta do leta v grehah. Celo Boga pozabijo in v cerkev nehajo hoditi. Ali Vsemogočni pošlje jim kako nadlogo, vzame jim n. pr. premoženje, vzame ženo, otroke, jih položi za dalje časa na mučno bolniško posteljo — in zvezda jim odpre oči. Spoznajo svojo zmoto, popusté razuzdano življenje in začno delati pokoro. Zato pravi po pravici sv. Bonaventura: *Veliko se jih ne vrne nazaj k Bogu, ako jih tako rekoč ne prisiliijo stiske.*

c) Dobri nauki, bodi-si, da jih dajejo duhovniki na prižnici ali v spovednici, bodisi bogaboječi kristijanje, ali pa, da jih bereš v dobri knjigi. Ta zvezda jih pripelje mnogo do Zveličarja. Pomislite na preroka Jona, ki je pripravil Ninivljane, da so oblekli spokorno obleko in se s pepelom potresli ter delali očitno pokoro. Spomnite se Petrovega govora na binkoštni praznik, zaradi katerega se je tri tisoč Judov spreobrnilo h Kristusovi veri. Koliko jih pretresejo in ganejo k pokori še vneti pridigarji in goreči spovedniki! In da so dobre bukve taka zvezda, uči zgodovina. Slišali ste

ali brali, da je sv. Ignacija nagnilo branje življenja svetnikov, da je zapustil svet, ustanovil takozvano Jezusovo družbo, in postal velik svetnik. Tudi vam bi priporočil dobre bukve ob nedeljah in pa zdaj ob dolgih zimskih večerih. Naj bi se v nobeni hiši ne pogrešale bukve družbe sv. Mohorja . . .

d) Zakramenta sv. pokore in sv. rešnjega Telesa. Ta dva zakramenta sta pravi zvezdi z neba. Kristus sam nam jih je prinesel na svet, da umivata ljudi grehov in jih odvrčujeta od njega ter vodita h Kristusu. Ko bi ne imeli zakramenta sv. pokore, rešilo bi se jako jako malo odraslih ljudi večne pogube, ker skoraj vsi zgubé pozneje milost božjo, katero so prejeli pri sv. krstu, ker smrtno greše in si tako nakopljejo večno pogubljenje. Ko bi pa ne imeli zakramenta sv. rešnjega Telesa, ne imeli bi onega zakramenta, ki nam posreduje največ milosti, zakramenta, ki nas druží s samim Jezusom Kristusom, ki nam deli milosti in daje moč. Ta dva zakramenta sta tedaj najzanesljivejši vidni zvezdi, ki nas gotovo privedete k Jezusu, ako le hočemo za njimi iti.

To, dragi v Kristusu, so one zvezde, ki jih Bog pošilja, da bi nas pripeljale kakor sv. tri Kralje k Jezusu, ki je naše zveličanje. Lepe so, svitlo luč imajo in kako sè silo vabijo nas za seboj — ali vendar je nečesa še treba, da nas pripeljejo v nebeški Betlehem, — da se to zgodi, moramo za temi zvezdami hoditi, kakor so trije Modri šli za ono zvezdo, ki se jim je bila prikazala.

II. Kako pa naj hodimo za njimi? — Tako, kakor so trije Modri šli za svojo zvezdo. Oni

1. pa so urno šli za zvezdo, ko se jim je bila prikazala. Hodimo tudi mi brzo, urno in brez obotavljanja za svojimi zvezdami.

Ko so trije Modrijani ugledali čudno zvezdo in spoznali, kaj da pomenja, odpravili so se takoj na pot in šli za njo, kamor jih popelje. Svojega potovanja niso odlašali niti za en dan, da, celo ne za eno uro. *Ne važna državna opravila*, pravi sv. Tomaž Akv., *ne domača skrb, niti druga določila jih niso mogla zadrževati. Oni se niso dolgo posvetovali o poti, ne trčili časa s tem, da bi se pre-skrbeli z živežem, ampak precej, ko so ugledali zvezdo, so vse dali iz rok, se odpravili na potovanje in urno prehodili svojo pot.* In dobro so storili, da so pospeševali potovanje. Ko bi se bili še mudili doma in po poti, kdo vé, ali bi bili našli Jezusa ali ne? Ko bi ne bili hoteli iti za zvezdo, ne bili bi nikdar spoznali Odrešenika in ne dospeli do Zveličarja.

Tako moramo tudi mi, kadar nas Bog kliče po kaki zvezdi, precej pri tisti priči, brez obotavljanja hiteti za njo. Nič nas ne sme zadrževati. Ko je oni jud, ki ga je poklical Gospod in hotel imeti za apostelja, dejal: »Gospod, daj da pokopljem očeta!« — je odgovoril: »Hodi za menoj in pusti naj mrtvi pokopujejo svoje mrličje.« Tako hoče Gospod, da precej gremo za njim, ko nas pokliče.

Ali pa tudi res tako urno hodimo za njim? Žalibog — ne! Zvezde, ki sem jih poprej naštel, vsem svetijo, ali koliko jih je, ki hodijo za njimi brez obotavljanja! Kolikokrat te je, dragi kristijan, razsvetlila božja milost, da si spoznal greh, ki si ga storil in svojo dušno nesrečo, v katero te je pahnil greh. Tudi si občutil moč milosti božje, ki te je silila, da bi se zatekel po pomoč k neskončnemu usmiljenju božjemu, prosil skesano odpuščanja in rešil tako svojo edino dušo, za katero je božji Sin prelil zadnjo kapljo svoje krvi — ali kakor trdovratni Jeruzaleščani nekdaj tega nisi hotel slišati, ne iti za zvezdo. Morda te je ta glas ganil, pretresel in si sklenil se spokoriti, ali mislil si le: precej še ne, ampak še-le potem, ko bom to in to zadevo vravnal, ko bom to opravilo dovršil in bom imel lepšo priložnost za to — ali tudi: predno se bom oženil, omožila, o veliki noči itd. In kaj se je zgodilo? Zvezda je zginila, milost božja je jenjala te razsvetljevati in k dobremu nagibati — ti pa si bil zopet tisti kakor poprej in pokora in poboljšanje se je pozabilo. Kdo bi mogel našteti vse kristijane, ki so radi odlašanja pokore ostali v grehu? In kaj se godi potem? Nič družega ne, kakor da jih mnogo brez pokore in spreobrnitve umrje in se na veke pogubi. Dragi, ne posnemaj teh! Hodi brž za zvezdo, kadar se prikaže. *O, ne mudi se, kliče sv. Peter Damijan, ne mudi se, ampak skušaj hitro priti v pristanišče pokore in poboljšanja, da te ne zasači vihar, nagla smrt ne potopi v svoje valove in ne pahne v peklenko brezno.*

2. Pogumno in vstrajno. Trije modri morali so več dni hoditi, da so prišli do Jezusa. Pot držala je po nerodovitni od solnca razbeljeni peščeni puščavi. Prenosišča niso našli, zunaj so ostajali čez noč. Dobrih in novih jedi in pijač niso dobivali, zadovoliti so se morali s tistim, kar so bili s seboj vzeli. Poleg tega pa so bili še vedno v nevarnosti, da bi jih ne napadla divja zverina ali roparji. Kolikokrat so morali vprašati, ko so prišli do ljudi: kje je novorojeni kralj judovski? In dolgo jim ni mogel nihče odgovoriti. Kolikokrat so se jim ljudje radi tega smejali in posme-

hovali. Pa vkljub temu so ostali Modri stanovitni za zvezdo in so šli in iskali tako dolgo, da so našli Jezusa.

Tako moramo tudi mi srčno, neustrašljivo hoditi za zvezdami, ki nam jih Bog pošilja. Ne sme nas vsaka malenkost odvrniti od dobrih sklepov. Saj vemo, da pravi Kristus: *Nebeško kraljestvo trpi silo, in oni ki rabijo silo, potegnejo je k sebi*. Ali niso nebesa res vredna, da se trudimo za-nje? Ako se človek trudi in ubija za zemeljsko premoženje, ki ga lahko zgubi vsak trenutek, kako bi se ne trudili za nebesa, ki so neminljiva, in kjer kraljuje prava sreča, pravo veselje, katerega nihče ne more popisati? — Pa vendar vas vprašam: koliko kristijanov je, ki bi bili pripravljeni za nebesa kaj več storiti? Šli bi sicer še v nebesa za Jezusom, ali le po gladki, prijetni poti. Dokler govori Kristus: «Pridi in hodi za menoj!» so pripravljeni to storiti. Ko pa pristavi Zveličar: «Bodi ponižen, krotak, potrpežljiv, čisto živi, bodi spravljiv, ogibaj se svetnega veselja, kroti svoje poželenje — potem pa se obrnejo proč in si izvolijo mesto svetle nebeške zvezde hrlečo svitlobico pozemeljskega bogastva, vživanja itd. Predragi, prosim vas, ne hodite za temi zaslepljenimi reveži, ker veste, da če slepec slepca vodi, oba padeta v jamo. Jezus nam pošilja luč, on je naša zvezda, za njim hodimo tudi po križevem potu, ker samo ta drži v nebesa.

3. Za zvezdami moramo hoditi tudi, ko bi morali kaj zgubiti.

Trije Modri zapustili so žene, otroke, sorodnike, premoženje in šli za zvezdo. Niti ljubezen do žene in do otrok, niti dopadajenje nad posvetnim blagom ni jih moglo doma obdržati. Vse to so raje zapustili, da bi le našli božje Dete.

Delajmo tudi mi tako. Kedar nas kliče Gospod, pojdemo za njim, kakor so šli aposteljni, ki so tudi vse zapustili, kar so imeli. Saj je znano, da pravi Jezus: *Kdor očeta in mater bolj ljubi kakor mene, ni mene vreden; in kdor sina ali hčer bolj ljubi kakor mene, ni mene vreden; in kdor ne zadene svojega križa in ne hodi za menoj, ni mene vreden*. Ljubezen do Jezusa tedaj mora biti večja, kakor ljubezen do starišev in otrok; Jezusu na ljubo moramo prinesiti največji dar, tudi življenje, ako treba. In ako se ozremo okrog — ali delajo tako kristijanje? Koliko jih je, ki so si tuje blago prilastili in bi morali ga nazaj dati in škodo povrniti, pa do tega ne morejo priti. Raje se pogubé, kakor da bi poravnali krivico. Drugi služijo razuzdanosti, pijanosti. Božja zapoved jih sili, da bi se poboljšali, ali zdé se v to preslabi. Raje gredo v večno pogubljenje, kakor da bi čisto in zmerno živeli. Tretji redi

v srcu jezo, sovraštvo, nevoščljivost. Zvezde poprej naštete jih silijo, da bi v sebi zatrli te strasti in skušali vneti v sebi ljubezen do bližnjega. Toda pretežko se jim zdi to. Raje si izvolijo večno pogubljenje, kakor da bi odpustili bližnjemu, se spravili ž njim in ga ljubili. Taki pač ne zaslužijo, da bi jim rekli modri, kakor pravimo sv. trem Kraljem, ker za malo svetnega veselja prodajo takorekoč hudobnemu duhu svojo edino neumrjočo dušo, ki bo morala za to vekomaj goreti v peklju.

Preljubi v Kristusu! Ne dajmo si očitati, da nismo modri, ravnajmo se po sv. treh Kraljih. Sprejemajmo radi zvezde, ki nam jih Bog pošilja v zveličanje in hodimo za njimi. Storimo to nemudoma brez obotavljanja, precej ko ugledamo kako zvezdo. Kdo vé, koliko časa nam jih Bog še pusti? Pomislimo to vsi, kar nas je tukaj, stari in mladi, možki in ženske, da ne bomo odlašali svojega zveličanja. Nič ni tako negotovega, kakor prihodnost. Tisoče in tisoče onih, ki so pokoro odrivali, zasačila je neprizanesljiva smrt kakor tat in pahnila v večno pogubo. Vsem kličem z Davidom: *Danes, ko slišite glas Gospodov, ne zapirajte ušes!* Hodite za zvezdami poslanimi nam v zveličanje, srčno, vstrajno. Ne bojte se težav, ki so združene s hojo za Jezusom, bodite pripravljeni za dušo vse storiti. Delajte, prenašajte svoje križe, bojujte se, ker nebesa so tega vredna! Amen.

A. Adamič.

2. Kaj nas uče sv. trije Kralji?

Kje je kralj Judov, ki je rojen?
Zakaj videli smo njegovo zvezdo na
Jutrovem in smo ga prišli molit.

Mat. 2, 2.

Vstani, bodi razsvetljen, Jeruzalem! ker pride tvoja luč, in Gospodovo veličastvo nad teboj izhaja. — Ker glej, tema pokriva zemljo in mrak ljudstva; nad teboj pa se bo Gospod prikazal, in njegova čast se bo videla v tebi. Narodi bodo pri tvoji luči hodili, in kralji v svetlobi, katera tebi vzhaja. Vzdigni okrog svoje oči in poglej, vsi ti se zbirajo in dohajajo k tebi; tvoji sinovi bodo od daleč prišli, in tvoje hčere bodo od strani vstajale. Takrat boš videl in boš poln veselja, in tvoje srce se bo čudilo in razširjalo, ko se bo spreobrnila k tebi primorska množica, ko moč narodov k tebi

pride. Povodenj kamel te bo zagrnila, dromedarji iz Madjana in Efe; vsi bodo prišli s Sabe ter bodo prinesli zlata in kadila, in bodo hvalo Gospodovo oznanovali. (Iz. 60, 1—6.) — Te besede preroka Izaija, katere je govoril 700 let pr. Kr. so se častno izpolnile današnji dan. Današnji dan so prišli resnično modri možje, — katerim pravimo trije Kralji, — iz jutrovih krajev od Madjana, Efe in Sabe, z veliko trumo tovarne živine in bogatimi darovi v Jeruzalem popraševat, kje je novorojeni kralj Judov, da bi ga molili in kot pravega Boga častili.

Mnogo lepih nauk se lahko učimo iz današnjega sv. evangelija. Mi bi se morali še posebno veseliti današnjega praznika, kakor so se ga veselili tudi naši nekdanji predniki, kateri so tavalj v ajdovski temi in neveri, katere pa je Bog k svoji prečudni luči poklical in ž njimi tudi nas, enako kakor tri Modre in njihova podložna ljudstva. Pa pustimo danes drugo na strani, ter obrnimo svoje oči na poglobitve osebe današnjega praznika, namreč na tri modre Kralje, ter premišljujmo nekatere nauke, katerih nas učé trije Modri.

1. Prvi nauk, ki nam ga dajó trije Modri, je nauk žive in trdne vere, da je novorojeno Dete v Betlehemu res kralj nebes in zemlje, — pravi Bog. «Mi smo na Jutrovem videli njegovo zvezdo in smo ga prišli molit», so rekli. Res so prišli, toda kaj so našli? Slabo Dete v revne plenice povito, ki ni moglo govoriti, in ubogo mater, ki je Dete iz siromašnih jaslí vzela, in jim je pokazala. O koliko dvomov in pomislekov bi bili lahko imeli, če so res pravega našli, katerega so iskali; toda nič niso pomišljevali, temveč ko so prišli v hišo in našli Dete z Marijo, njegovo materjo, so kar predenj padli in ga molili. O kolika sramota za nas, ki imamo dostikrat tako slabo vero, pa vendar toliko večjih in obilnejših dokazov za božjo naturo Kristusovo, kar nam tako lepo pové sv. Gregor rekoč: *Da je bil Kristus res Bog, so spoznala nebesa, ker so poslala svojo zvezdo; je spoznalo morje, ki je mirovalo pod njegovimi nogami; je spoznala zemlja, ki se je tresla ob njegovi smrti; je spoznalo solnce, ki je skrilo žarke svoje luči; spoznale so skale in peči, ki so pokale ob njegovi smrti; je spoznal predpekel, ki je dal iz sebe svoje mrtve!* — In glejte! vkljub temu je toliko nevere med judi in toliko nevere, ali vsaj omahljive vere v njegovo božjo naturo še sedaj med kristijani! Akoravno so angelji božji oznanovali njegovo rojstvo, akoravno so ga po-

božni pastirci in trije Modri iz daljnih jutrovihi krajev molili in častili, in akoravno že sv. katoliška cerkev več kakor 1800 let spričuje njegovo božjo naturo, je vendar toliko nevere, ali vsaj omahljive vere v njega na svetu, kakor da bi ne bilo resnično, kar se govori o njem!

Pa porečete, saj mi vsi verujemo, da je Kristus pravi Bog, sodnik živih in mrtvih. — Če je temu tako, zakaj so pa kolena nekaterih tako trda, da se ne vpognejo pred sv. rešnjim Telesom? Kaj ne prebiva tukaj v tabernakeljnu v podobi kruha ravno tisti Kristus, ki je nekđaj kot slabo Dete ležal v Betlehemu na slamici? In če so ga trije Modri vkljub temu spoznali in častili kot Boga, kot kralja nebes in zemlje, zakaj ga pa sedaj mnogi med kristijani ne? Zdi se mi, kakor da bi si nekateri Boga mislili le samo v nebesih, ne pa tudi tukaj na zemlji med nami; obnašanje nekaterih saj kaže tako, kakor da bi ne verovali, da je ravno tisti časti in molitve vredni Sin božji tudi med nami, kakor sedi na desnici božji! O, kako po pravici zadeva pritožba božja po ustih prerokovih nas mnogokrat ravno tako, kakor nekđaj Jude, rekoč: *Poslušajte, nebesa, in zemlja vlecí na ušesa: Otroke sem zredil in povikšal, oni so me pa zaničevali. Vol pozna svojega gospodarja in osel jasli svojega gospoda; Izrael pa mene ne pozna, in moje ljudstvo ne razume.* (Iz. 1, 2—3). O, imejte živo vero treh Modrih, da vas ne zadene žuganje Kristusovo, ki pravi: *Povem vam pa, da jih bo veliko od izhoda in zahoda prišlo, in bodo sedeli pri mizi z Abrahamom, Izakom in Jakobom v nebeškem kraljestvu; otroci kraljestva pa bodo pahnjeni v vnanno temo, kjer bo jok in škripanje z zobmi.* (Mat. 8, 11—12.)

2. Trije Modri nas nadalje učijo prave modrosti. Kaj pa je prava modrost? Modri človek ne išče minljivega ali pa še celó škodljivega, temveč le tega, kar ostane in kar mu vtegne vedno koristiti. Tako modrost so imeli trije Kralji, in se zato po pravici «modri» imenujejo. «Kje je kralj judov, ki je rojen?» so vprašali, ko so prišli na izraelsko zemljo, zakaj mi smo videli njegovo zvezdo na Jutrovem, in smo prišli ga molit.» Oni niso vprašali: kje se zadobi bogastvo, čast, veljava, sreča sveta ali drugo? ker vse to mine, temveč, kje je novorojeni kralj judov? Gotovo je bilo ob času Kristusovem ali pa malo poprej več kraljev na svetu rojenih, pa teh niso iskali trije Modri in niso povpraševali po teh, temveč le: kje je kralj judov? V tem vprašanju je več družih resnic skritih, in to vprašanje ima več v sebi, kakor nam

povedó besede same. S tem vprašanjem so Modri sami hoteli na znanje dati, da ne iščejo le samo kakega navadnega kralja, kakor so drugi kralji sveta, temveč kralja, v katerem je rojena prava resnica, vsa modrost, največja dobrotá, dušni mir, odpuščanje grehov in večno življenje; kratko, to vprašanje «kje je rojen kralj judov? mi smo ga prišli molit,» pové toliko, kakor ko bi bili rekli: kje je Kristus — Mesija — obljubljeni Odrešenik narodov, pravi Sin iz nebes? «Kje je novorojeni kralj judov?» pomeni tedaj toliko, kakor: kje je resnica in modrost? In tak edini je bil Kristus, ker le on edini je smel reči: *Jaz sem pot, resnica in življenje! Le edini on, kakor uči sv. apostol (I. Kor. 30.), nam je dan od Boga v modrost in pravičnost, v posvečenje in odrešenje; — in le v njem so vse zaloge modrosti in znanja skrite.* (Kol. 2, 3.) «Kje je kralj judov?» pomeni toliko, kakor: kje je odpuščanje grehov in dušni mir? In tak kralj, kateri edini je mogel to dati, je bil le Kristus, kajti le Kristus, kot Sin božji je mogel reči: *Tvoji grehi so ti odpuščeni; tvoja vera ti je pomagala; pojdi v miru.* In zopet: *Mir vam bodi! ter: svoj mir vam dam, svoj mir vam zapustim kakor ga vam svet ne more dati!* — «Kje je kralj judov?» pomeni toliko, kakor kje je rešitev in izveličanje? In tega ni nikjer, kakor v Kristusu! *Kajti nobeno drugo ime pod nebom ni dano, v katerem bi se mogli izveličati* (Dj. ap. 4, 12.). — Glejte! koliko zveličalnih vprašanj ima v sebi vprašanje treh Modrih: «Kje je novorojeni kralj judov?» Pomeni torej toliko, kakor: kje je Kristus — Mesija — Odrešenik — Izveličar — Bog? Ker le tam, kjer je Kristus, tam je resnica, prava modrost, odpuščanje grehov, dušni mir in zveličanje!

Po pravici se tedaj sv. trije Kralji imenujejo «modri» ker niso iskali in popraševali po minljivih dobrotah in zakladih svetá, temveč le po tem, kar jim ima večno koristiti. Kako lep nauk in zgled prave modrosti so zapustili tudi nam, po čem naj tudi mi najprej vprašujemo, in kaj najbolj iščimo na tem svetu! Glasno nam še sedaj kličejo, da tisti nikakor niso nespametni, ki iščejo Boga, ker le v Bogu je prava sreča! — Pa tudi v tem pomenu so nam lep zgled modrosti, ker so vse zapustili: dom, dežele, premoženje, in se niso ustrašili dolzega pota, ne težav in družih nevarnostij, samo da bi našli, kar so iskali: Kristusa — Mesijo — Boga!

3. Ko so pa Dete našli, so predenj padli in ga molili; so odprli svoje zaklade in mu darovali zlata, kadila in mire. —

Lep zgled za nas, kako moramo tudi mi ponižno moliti in častiti v tabrnakeljnu skritega Boga in Zveličarja. Saj tukaj v tabrnakeljnu živi in prebiva v podobah kruha skrit ravno tisti Bog, ki je nekdaj ležal kot majhno Dete v jaslicah ter počival v Marijinem naročji, in katerega so trije Modri ponižno na kolenih molili in častili. O da bi si zgled pobožnih Modrih pač k srcu vzeli nekateri, ki pred sv. rešnjim Telesom nikakor ne morejo poklekniti, tudi ne pri sv. maši, kadar je v molitev izpostavljeno, kakor se, žal, dostikrat vidi in zgodi v žagradu in pod zvonikom, akoravno je pisano, da se ima imenu Jezusovemu pripogniti vsako koleno teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo! (Filip. 2, 10.) O njem stoji pisano (Hebr. 1, 6.: *Ko vpelje Prvorojenega zopet na svet, reče: Vsi angelji božji naj ga molijo!* Če ga tedaj molijo angelji božji, zakaj bi ga ne molil grešni človek? O, molimo ga v prečudni altarni skrivnosti ponižno v prahu na svojih kolenih, ter mu darujmo po zgledu treh Modrih vedno, zlasti pa še pri sv. obhajilu, zlato goreče ljubezni, kadilo srčne molitve in pobožnosti, ter mire potrpežljivosti in vdanosti v britkostih, križih in težavah.

4. Poslušajte še poslednji nauk, katerega vam dajó trije Modri. Ko so v spanji odgovor prejeli, ne vračati se k Herodu, so se po drugem potu vrnili v svojo deželo, pravi sv. evangelist. Torej, kristijan! če si se ti odločil služiti Kristusu ter mu daroval svojo ljubezen, pobožno in vdano srce, bodi potem stanoviten, ne vračaj se zopet nazaj na pot, katera ne pelje h Kristusu, na pot pregrehe, katera vodi v smrt h peklenskemu Herodu. Če te skušnjave motijo še tako in ti obetajo sladkost in prijetnost, da bi privolil v greh, nikar jih ne poslušaj! Saj je tudi Herod rekel, da bi rad molil novorojenega kralja judov, v resnici pa ga je mislil le umoriti; tako je tudi s peklenkim skušnjavcem; on nam sicer obeta srečo in prijetno življenje, če storimo greh, v resnici nam pa želi le večne smrti!

Imejmo torej, preljubi! živo vero in modrost treh Modrih, častimo in molimo po njihovem zgledu svojega Boga in Zveličarja, darujmo mu za vselej svoje srce, služimo zvesto Bogu do konca dni, da prejmemo večno plačilo ter se ne vračajmo več nazaj na pot pregrehe, ki pelje v večno smrt in pogubljenje. Amen.

Andr. Šimenec.

Prva nedelja po sv. treh Kraljih.

Sveto spoštovanje do hiše božje.

Kaj je, da sta me iskala; nista li
vedela, da moram v tem biti, kar je
mojega Očeta? Luk. 2, 49.

Pri judih so imeli za navadne dneve Gospodove v vseh večjih krajih shodnice ali molitvenice, da so se zbirali k molitvi in svetemu branju; za večje praznike in za daritve pa so imeli v vsej deželi le eno samo svetišče, kamor so se od vseh strani, tudi iz tujih krajev, shajali pobožni Izraelci, — prekrasni Jeruzalemski tempelj. Na potu proti temu skupnemu svetišču spremlja današnji sv. evangelij sveto družino in kaže nam Jezusa, kako se vede v hiši Gospodovi. Ko so se bili že božjepotniki razšli na vse strani blizu in daleč, ostal je mladeniček Jezus še v templju med učenci, da bi dal izgled mladim vseh časov, koliko veselje morajo imeti za hišo božjo in za poslušanje svetih nauk. Pa ne le mladim, marveč vsem kristijanom brez razločka bodi v posnemo!

Današnji evangelij nam sicer ponuja mnogovrstnih prelepih nauk za mlade in odrasle, zlasti o vzajemnem vedenju starišev do otrok in otrok do starišev, a izvolil sem si za danes le en sam nauk, ki se mi zdi prav posebno potreben, namreč nauk o dostojnem vedenju v cerkvi; razložiti vam hočem, zakaj in kako moramo sveto spoštovanje skazovati hiši božji.

I. a) Spoštljivo in dostojno se moramo v cerkvi vesti že zato, ker to olikanost zahteva od nas. Ako ima kdo opravek v kaki imenitni palači, poprej poprašuje, kakošne navade so tam, kaj zahtevajo pravila olikanega vedenja na takem kraju. Ako gré kdo na kraljevi ali cesarski dvor, se močno potruzi, da bi natanko opravil vse, kar ukazujejo zahteve dostojnega vedenja v prostorih vladarske hiše. Tembolj zahteva olika, da se v hiši najvišjega vladarja, v hiši božji — v cerkvi vedemo vselej dostojno in spoštljivo ter natanko spolnujemo pravila spodobnega vedenja, ki so predpisana za ta sveti kraj. Torej kaže največjo neolikanost in surovost, kdor se na svetem kraju ne zna ali noče dostojno vesti.

Pobožna cesarica Eleonora, soproga Leopolda I., je vedno klečala pri sv. maši. Neki dvorniki so jo prosili, naj se vendar toliko ne utruja s klečanjem, marveč naj tudi sedi. «Kaj?» odgo-

vori plemenita vladarica, «nobeden izmed mojih dvornikov si ne upa sedeti v moji pričujočnosti, ko sem vendar ubog človek, jaz pa naj bi sedela pred svojim Gospodom in Bogom!»

b) Še vse bolj pa nas veže svetost tega kraja, da se vselej spodobno, častitljivo in dostojno vedimo ter vestno in natančno spolnujmo vse, kar se zahteva v hiši božji. Kakor nam je znano iz biblične zgodovine, imelo je izraelsko ljudstvo toliko strah in toliko spoštovanje do najsvetejšega v templju, da si je drznil le veliki duhoven, pa tudi ta le enkrat v letu, namreč veliki praznik sprave stopiti v ta posvečeni prostor. In kaj je bilo na tem kraju, da je imelo ljudstvo toliko spoštovanje? V najsvetejšem je stala skrinja zaveze in v njej plošči božjih zapovedi, in nad njo sta klečala dva keruba v znamenje, da angelji molijo veličastvo Božje ondi, kjer se je posebej razodeval ljudem. In zdaj vprašam: Kdo pa biva v krščanski cerkvi?

a) V naših cerkvah biva Bog in človek Jezus Kristus. V svetem šotoru — v tabrnaklju biva v podobah belega kruha sam Sin božji, resnično, osebno, bistveno. — Mozes je nekega dne ovce pasel na Madijanskih planjavah; kar zagleda trnjev grm ves v plamenu; dolgo je gorel, pa le ni zgorel. To se Mozesu čudno zdi, zato gre gledat, kaj bi neki bilo. Ko se pa približa, zasliši glas iz grma: «Mozes, Mozes, ne hodi bližje! Sezuj čevlje s svojih nog, kajti kraj, kjer stojiš, je sveta zemlja!» Ta glas je bil glas božji. — V naših cerkvah tudi gori — ne sicer trnjev grm, kakor takrat v puščavi, marveč v lepi, dragoceni svetilnici pred velikim altarjem ona luč, ki tudi «gori pa ne pogori», t. j. ne sme ugasniti in se zato imenuje večna luč. Ta milo bliščeča se luč pred tabrnakljem nas opominja, da je tukaj še sveteljši — še strašnejši kraj, ker ne le v prikazni, marveč resnično in osebno je tu naš Bog, Jezus Kristus pričujoč v presv. rešnjem Telesu. Kdor ima še količkaj žive vere v prsih, bode z največjim spoštovanjem in z nekim svetim strahom vselej prihajal na ta sveti kraj in se mudil v teh svetih prostorih. O kako vse dostojniše bi bilo tukaj naše vedenje, ko bi si živo pred oči stavili, da tu stojimo pred obličjem Najsvetejšega, vsemogočnega Gospoda nebes in zemlje, da tukaj smo v pričujočnosti njega, kateri nam bode ob koncu našega potovanja kot neskončno pravični sodnik odločil za vso večnost našo osodo. Da, po vsej pravici obračamo tudi na naše cerkve besede očaka Jakopa: *Kako strašen je ta kraj; tukaj ni družega, kakor hiša božja in vrata nebeška?* (Moz. 28, 17.)

Svetega Martina so večkrat videli, da se je tresel po vsem životu, ko je prišel v cerkev. Ko ga vprašajo, zakaj se tako trese, jim odgovori: «Zakaj bi se ne tresel in ne bal, če pomislim, da pridem pred najvišje veličastvo, pred svojega Boga, svojega sodnika.

β) V cerkvi vidimo podobe Matere božje in angeljev ter svetinje in podobe svetnikov. To nas še posebno živo spominja 9. člena apostolske vere: *verujem v občestvo svetnikov*; spominja nas, da tukaj v svetišču Gospodovem nismo nikdar sami, marveč da nas vedno obdajajo množice nebeških duhov, ki častijo in slavijo Jagnje božje in za nas prosijo milosti in blagoslova božjega; kajti tam, kjer si je Gospod izvolil svoj sedež, tam bivajo tudi služabniki njegovi. Ako je pa naša cerkev hiša, v kateri nebeški duhovi ponižno molijo Gospoda, jo pač smemo s sv. Janezom Zlatoustom imenovati nebesa tukaj na zemlji. *Cerkev*, pravi ta slavni cerkveni učenik, *je bivališče angeljev, nebeška palača, da, nebesa sama.*

Zato predragi, tudi vam zakličem danes besede, katere je nekdanj govornik Gospod Mozesu: *Ne hodi bližje, sezuj čevlje svojih nog, kajti kraj, kjer stojiš, je sveta zemlja.* S tem hočem reči: S strahom in trepetom ter z največjim spoštovanjem prihajajte vselej v hišo Gospodovo; odpravite od sebe vse posvetne misli in skrbi, vso lahkomišljenost, ki se ne spodobi v pričujočnosti neskončno svetega Boga in njegovih svetih služabnikov. Vestno spolnujte opomin sv. Pavla, ki pravi: *Vaša spodobnost bodi znana vsem ljudem: Gospod je blizu!* (Fil. 4, 5.)

Pobožni mašnik Bleton je večkrat opominjal mladino na dva angelja, ki sta v njegovi cerkvi klečala eden na desni, drugi na levi strani tabrnakelja. Vsak je imel na glavi širok trak iz papirja; na enem papirju je bilo zapisano: *amare!* t. j. *ljubi* Jezusa! na drugem pa je stalo: *tremere!* t. j. *tresi se* pred njim!

c) Spodobno in spoštljivo se moramo v cerkvi vesti tudi že zato, ker je to božja volja, ki nam jo je Jezus naznanil jasno in določno. Naš Gospod Jezus Kristus se je odlikoval na zemlji v vseh svetih čednostih. Posebno ganljivo nam pa sv. evangeliji opisujejo njegovo neizmerno krotkost, ki jo je razodeval o raznih prilikah. Zdaj ga žalijo njegovi lastni učenci, ker so le toliko počasni in slabotni v veri, — a ne graja jih in ne reče jim žal besede, marveč le krotko jih podučuje z milimi besedami; zdaj ga preklinjajo njegovi sovražniki, češ, da je grešnik, da ljudstvo zapeljuje, da je obseden, — a temu peklenskemu obrekovanju stavi nasproti le nebeško krotkost in potrpežljivost; zopet o drugi priliki ga zaničujejo in zasmehujejo, — on molči; celo pljujejo v

njegovo presveto obličje in tepejo ga po njegovem božjem licu, — a on krotko trpi in molči; in slednjič ga križajo — in on moli za svoje morilce. Zares v Jezusovi osebi se je prikazala, kakor tako lepo pové sv. apostelj Pavel, sama *dobrota in ljubezen božja na zemlji*. In Jezus sam je rekel, ko je še živel na zemlji: *Učite se od mene, ker jaz sem krotak in iz srca ponižen*. Zato se moramo tembolj čuditi, ko slišimo, da je ta neskončno krotki in mili Zveličar nekoč v sveti jezi jude prepodil iz Jeruzalemskega templja. Ko namreč Jezus nekega dné pride v tempelj pa vidi, kako so kupci in prodajalci na Bogu posvečenih prostorih kupčevali kakor na kakem trgu ali sejmišču, splete iz vrvi tepežnico in izpodi množico, da bi konec storil takemu brezbožnemu počenjanju. *Moja hiša je hiša molitve*, jim zagrmí, *vi pa ste jo storili jamo razbojnikov!*

Predragi, taka gorečnost neskončno krotkega Jezusa je za nas jako podučljiva in nas prepričuje, kako imenitna dolžnost je za nas spoštljivost do hiše božje — do cerkve. Kajti če je Jezus tako ostro grajal in kaznoval brezozirnost in nespoštljivost do judovskega templja, ki je bil le predpoda naših krščanskih cerkev, koliko ostrejšje bode grajal in kaznoval vsako nespoštljivo in nedostojno vedenje v krščanski cerkvi, katera je posvečena *v stanovanje ali prebivališče božje med ljudmi*, kakor je pisano v skrivnem Razodenju (21, 3) in katera je namenjena v izvrševanje najveličastnejših in najsvetejših opravil.

č) Svet in prečastitljiv kraj je cerkev slednjič zato, ker se v njej vršijo najsvetejša opravila in delijo brezštevilne milosti božje.

Ko so v prvi križarski vojski l. 1099 kristijani slednjič v roke dobili mesto Jeruzalemsko in tam vstanovili «sveto kraljestvo», branil se je novoizvoljeni kralj, Bogomir Bujonski, sprejeti kraljev naslov in kraljevo krono, ker ni hotel nositi zlate krone tam, kjer je nekdanj nosil njegov Zveličar trnjevo krono. Sezul si je čevlje in bos je šel na goro Kalvarijo, pokleknil je na tla in poljubil zemljo, po kateri je nekdanj hodil Zveličar in na katero je kapala njegova presveta kri. Tako neizmerno častitljiv se mu je zdel kraj, kjer se je veliki petek vršila velika skrivnost ljubezni božje.

Vprašam vas, ali je mar naša cerkev manj častitljiv kraj? Se li v naši cerkvi ne ponavlja vsak dan ravno ta presveta daritev Jagnjeta božjega, ki se je na gori Kalvariji za nas darovalo na križu, kakor se sedaj nekrvavo daruje nebeškemu Očetu na naših altarjih? Ali nam tukaj v cerkvi niso na razpolago vse tiste

milosti, katere je Kristus na križu zaslužil s svojim prebritkim trpljenjem in svojo grenko smrtjo? Ali jih ne sprejema sleherni, kateri vredno sprejema svete zakramente? — Predragi poslušalci, ako je preblagi junak kralj Bogomir pokleknil in se do tal ponižal ter pobožno poljubil zemljo, oni posvečeni prostor, kjer se je tisoč let poprej zvršila velika pravna daritev — ali nimamo ravno tega vzroka, da tudi enako globoko spoštovanje skazujemo tukaj na tem kraju, kjer se ravno tista daritev, ne — enkrat samkrat, ne — pred tisoč leti, ne — daleč proč od nas, marveč sedaj, vsak dan povečkrat pred našimi očmi.

Ta resnica, da je daritev na naših altarjih po svetosti in častljivosti enaka daritvi na gori Kalvariji, je s tako svetim strahom navdajala sv. Krizostoma, da ji je dal ime «strašna skrivnost».

Misel na to resnico je nagnila sv. Elizabeto Turinško, da je vselej odložila zlato krono, kolikorkrat je stopila v svetišče Gospodovo. Ko so ji to očitali, je rekla: «Bog me obvaruj, da bi se kedaj s tako krono prikazala pred obličje Gospoda, kateri je bil s trnjem kronan in iz ljubezni do mene na križ pribit.» — O, da bi taki veličastni vzgledi svetnikov Božjih tudi v nas obudili enako spoštovanje do svetišča božjega.

II. Dostojno in spoštljivo se moramo torej vesti v cerkvi zato, ker to zahteva že olika, še bolj zato, ker je tukaj prestol Najvišjega, ki ga noč in dan obdajejo in časté trume angeljev, ker se tukaj opravlja daritev sv. maše ter se nam delijo brezštevne milosti božje po svetih zakramentih in raznih cerkvenih opravilih. Nastane še vprašanje: Kako pa razodevamo svoje spoštovanje v hiši Gospodovi? Kaj od nas zahtevajo pravila spodobnega in dostojnega vedenja v cerkvi?

Najprej moram posebno to povdariti, da Gospod, kateri tukaj stanuje in ima tukaj med nami v cerkvi svoj prestol, ne gleda samo na zunanost, marveč še bolj na znotranjost — na srce. Navadna gospoda se zadovolji, če je le zunanje vedenje in kretanje dostojno, kakor ga zahtevajo takozvane «lepe šege»; nebeški Kralj pa zahteva tudi lepo notranjo vravnavo in dostojno olikanost.

Glavno pravilo dostojnega vedenja v cerkvi, pravilo, katero nekakšno obsega vsa druga pravila, nam je naznanil Jezus Kristus sam z besedami: *Moja hiša je hiša molitve!* Da, predragi, okrog tega se suče vse: moliti moramo v cerkvi. In če res prav iz srca pobožno molimo, se bode samo ob sebi lepo vravnalo vse drugo, kar se spodobi v svetišču božjem. Kdor pa le samo hodi v cerkev stat ali sedet, ne pa molit, tega ne bodeš nikdar naučil

dostojnega vedenja v svetišču božjem. Ne smemo pozabiti, da naše opravilo v cerkvi se imenuje služba božja; ali je mar to kaka služba, če pride zanikerni kristijan le samo pogledat v cerkev in ko je nekaj časa tukaj stal ali sedel, svoje posvetne reči premišljal ali pa se še z drugimi razgovarjal in smejal, in potem spet gre, kakor je prišel, ves mlačen, ves mrzel, češ, dober katolik, izvrsten katolik, ker še v cerkev hodi vsako nedeljo, vsak praznik; — res da katolik, toda katolik bolj po imenu — na papirju v krstnih bukvah. To se pač ne pravi Bogu služiti!

Dober, goreč katoličan pride o pravem času v cerkev, in stopivši v svetišče Gospodovo se pokriža z blagoslovljeno vodo ter pozdravi Jezusa v presv. rešnjem Telesu v srcu s kratko molitvico, na zunanje pa s tem, da poklekne na eno koleno, ali pa na obe koleni, ako je Najsvetejše izpostavljeno. Potlej gré mirno na svoj prostor in se ne zmeni za nikogar drugega, kakor za Boga, katerega ves čas pobožno moli in časti, pa za mašnika, katerega ves čas zvesto posluša, ko mu razlaga besedo božjo. Na zunanje pa pokaže svojo pravo katoliško oliko s tem, da kleči pred živim Bogom, kleči, če ne med vso sveto mašo, vsaj od sanktusa do konec mašnikovega obhajila; in ker le malokdo zna tako premišljati ali sam sproti molitve sestavljati, da bi zadostovalo za ves čas službe božje, vselej prinese s seboj molitvenik ali rožni venec, ali pa še najrajše oboje. In ker je služba božja očitna in skupna, rad glasno moli one molitve, katere se skupno molijo; in tu moram naravnost reči, da mi je jako neljubo, ker slišim tako malo glasov, kadar molim očenaš, češčenamarijo, češčeno Kraljico in tri božje čednosti. — Bodite prepričani, da takemu gorečemu katoliku ni nikdar dolg čas v cerkvi, marveč le prehitro mu poteče ura, ki jo je tako koristno obrnil v službo božjo.

Zdaj razvidite, da nauk, ki ste ga danes slišali, je res silno imeniten in potreben za vsacega človeka, za vse dneve življenja. Želim, da bi gostokrat premišljevali, kako svet in veličasten kraj je cerkev, ki se po pravici imenuje hiša božja. Ako namreč to prav premislite in si k srcu vzamete, gotovo ne boste prišli v cerkev kakor v kaki drug kraj, marveč s svetim strahom se boste zbirali pred altarjem, na katerem se daruje sam božji Sin za nas nebeškemu Očetu in kjer si je izvolil svoje stalno prebivališče

naš najvikši Gospod kralj nebes in zemlje; gotovo si boste v prid obrnili te svete trenutke, ki jih tukaj prebijete, s pobožno molitvijo in svetimi mislimi, kakor se spodobi zvestim služabnikom Najvikšega. Amen.

Druga nedelja po sv. treh Kraljih.

I. Presveto ime Jezus vir miru in veselja za vse starosti.

Mladeníci in deklice, stari in mladi,
hvalite Gospodovo ime. Ps. 148, 12.

Ko so Izraelci iz Egiptovske sužnosti skoz dolgo in nerodovitno puščavo popotovali v obljubljenó deželo, že prve dni niso našli vode. *Prišli so v Maro, pa niso mogli piti vode v Mari, ker je bila grenka . . . In ljudstvo je godrnjalo nad Mojzesom, rekoč: Kaj bomo pili? Mojzes pa je vpil h Gospodu, kateri mu je pokazal les; ko ga je vrgel v vodo, je bila sladka.* (II. Mojz. 15, 33—24.)

Kristijani! tudi mi popotujemo tukaj na tem svetu kakor skoz puščavo v obljubljenó deželo, v nebeško domačijo, in tudi mi nahajamo tukaj v puščavi tega sveta grenkih vodá v obilnosti, t. j. ne manjka nam težav, britkosti in trpljenja, ki nam grené naše življenje: mladi in stari, vsi občutijo marsikako grenkost in le kje je človek, kateri bi ne imel celo nobene britkosti prestatí? Kako dobro in tolažilno bi bilo za nas, če bi tudi nam kot nekđaj Izraelcem Bog naznanil kak pomoček, da bi mogli ž njim grenkosti življenja poslajšati ter se ž njim pokrepčati za stanovitno in srčno potovanje v obljubljenó deželo, nebeško domačijo! Ta pomoček nam je Bog pa res tudi naznanil v presv. imenu Jezusovem, katerega god in praznik danes obhajamo. Presveto ime Jezus je tisti čudoviti les, s katerim si moremo vse grenkosti tega življenja poslajšati ter se ž njim tudi pokrepčati, kakor z živo vodo na težavni poti v nebeško domačijo.

Da bomo mogli tedaj zveličalno moč presv. imena Jezusovega prav spoznati in ga zatega voljo bolj častiti, vam želim danes dokazati, da vir vsega miru in pravega veselja za vse starosti se najde le v presv. imenu Jezusovem. — Govoriti hočem v presvetem imenu Jezusovem itd.

Veliko si ljudje prizadevajo po svetu v vseh dobah človeškega življenja in v vseh stanovih, da bi bili srečni; to nam potrjuje

vsakdanja skušnja. Ali je pa sreča tudi tako pogostna, kakor se prizadevajo za njo? Oh, pogostne solzé, žalosti, pritožbe, zdiho-vanje, jok in stok — vse to nam oznanjuje, da sreča življenja večjidel beži pred človekom, kakor njegova lastna senca, in da jo le malokdo vjame. In kaj je vzrok temu? Ob kratkem odgovorim: Iščejo in ne najdejo, ker prav ne iščejo. Iščejo sreče večjidel le pri svetu, svet pa ravna po starašinih besedah današnjega nedeljskega evangelija in daje ali vsaj obeta od začetka dobro vino, t. j. srečo in veselje, poslednjič pa slabo vino, t. j. napiva grenkost in žalost. Pri Jezusu pa, ki sam o sebi govori: *Mir vam zapustim; svoj mir vam dam; ne kakor svet daje, vam jaz dam*, (Jan. 14, 27.) — se le malokdaj išče, torej se tudi malokdaj najde. Premišljujmo le razne dobe človeškega življenja, in prepričali se bomo, da le presveto ime Jezusovo je vir prave in resnične sreče in tolažbe za vse razne starosti in okoliščine človeškega življenja na zemlji.

a) Premišljujmo najprvič stan in dobo otročjega življenja. — Kdo pač teh let bele nedolžnosti ne šteje med naj-srečnejša svojega življenja? In kaj pa je tisto, kar je otročja leta zaljšalo s toliko prijetnostjo? Ali ne tole? Nepokažena ušesa, nepopačeno srce je iz ust svojih ljubih starišev, učnikov in pridigarjev zaslišalo presv. ime Jezus, neomadežan jezik ga je izgovarjal, nedolžne oči so ga v spomin klicale ob pogledu svetih podob in duša je ob tem občutila prijetno veselje. Zakaj on sam, ki je nekdam k sebi vabil in blagoslavljal nedolžne otročiče, rekoč: *Pustite malim k meni priti, njih namreč je nebeško kraljestvo*, (Mat. 19, 14.) — on sam jih še zdaj nevidoma blagoslavlja in po svojih angeljih, katere jim odloči za varhe, navdihuje s sladkostjo najprijetnejšega veselja, na kakoršno se pozneje grešnik le z ginjenim srcem spominja. Ko bi človek obvaroval nedolžnost, bi to presveto ime pri bolj odraščenem le v čedalje večji meri uživati dajalo svojo sladkost. Ali kadar se z grehom zgubi nedolžnost v človeku, to presveto ime v njegovem srcu ne razodeva več sladkosti, temuč strah, zato ga več rad ne sliši. Kakor se je Adam pred grehom razveselil božjega glasu, po grehu pa se prestrašil: ravno tako moč razodeva presv. ime Jezus še zdaj v nedolžnih in grešnih otrocih.

b) Podajmo se dalje do bolj odrasle mladine, v kateri se že jezik odklepa za razne besede, glas oživlja za veselo petje. O, če imajo mladi, dasiravno že odraščeni ljudje, mladeniči in dekleta, še čiste srca in duše, kdo more izgovoriti sladkost, ka-

koršno med pobožnim, svetim petjem, med molitvami pred svetim rešnjim Telesom, posebno pa pri sv. obhajilu občutijo take čiste duše, ko Jezusa prejmejo v svoje srce? Le vabil bi tak mlad, nepopačen človek slehernega z Davidom: *Poskusite in pogledjte, kako sladak je Gospod!* Taki nepopačeni mladeniči in dekleta pač spoznajo in čutijo, kako resnično je, kar je govoril sv. Bernard: *O Jezus, o sladak spomin!* — *veselje srčnih globočin,* — *čez med pa in slaščice vse, njegova pričnost sladka je. Ni moč zapeti lepšega, ne slišati milejšega, kot Jezus, božji Sin, si ti.* O zares! blagor tistim mladeničem in dekletom, ki v Jezusu iščejo vse svoje veselje, kako srečni so že na tem svetu! Kaj pa da človek po zgubi nedolžnosti tega več ne skuša, ker *živinski človek* po besedah sv. apostola Pavla *ne razume tega, kar je božjega.* (I. Kor. 2, 14.) Taki si iščejo veselja v pregrešnih pogovorih in pesmih, v pijančevanju, v plesu, v nečimurni obleki itd. Pa naj si le iščejo taki zgubljeni veselja, kjerkoli hočejo, pravega veselja našli ne bodo, dokler se ne vrnejo nazaj k Jezusu, katerega so zapustili.

c) Na spomladanski čas vesele mladosti nastopi močna dôba odraslih, ž njo pa tudi marsikatero skrb in težave. Nekaterim delajo britkosti sovražniki, nekaterim delajo skrbi pomanjkanje in dolгови, nekaterim bolezni, nekaterim težke stanovske dolžnosti, nekaterim lastni otroci, in kdo vé imenovati vse vidne in nevidne križe, pod katerimi se šibijo še tako močne človeške rame? Večkrat si mislimo, da ta ali oni ima lahko življenje, nima nič težav, in vendar le Bog sam vé, koliko skrivnih križev in težav ima ta ali oni pretrpeti. In kje naj ranjeno srce išče hladilnega mazila za vse to? Dostikrat je človeška roka prekratka v pomoč; včasih se neobčutljivi svet ranjenim srcem še posmehuje in rane zvikšuje, in tako se spolnujejo besede preroka Jeremija: *Joka po noči, in njegove solzé po licih tekó; med vsemi njegovimi ljubimi nikogar ni, da bi ga tolažil, vsi njegovi prijatelji so od njega odstopili, in postali so njegovi sovražniki* (Jer. žal. p. 1, 2.) In kje je pomoči najti tudi v teh stiskah in britkostih? Prijateljica sveta vera pokaže človeku tudi v teh zadevah presveto ime »Jezusa«, iz katerega jih je že toliko tisoč doseglo prijetno zdravilo svojim ranjenim srcem. O, tolažimo se v vseh težavah svojega življenja z Jezusom; le v njem, nikjer drugje, bomo zdravilo našli za svoja ranjena srca. Če katerega izmed nas revščina táre, o naj se tolaži z Jezusom, ki je bil v revščini rojen, je v revščini živel in umrl in o smrti še toliko ni imel, kamor bi bil svojo glavo položil;—

in gotovo bo veliko lažje preстал svojo revščino. — Če koga izmed nas stanovske težave in dolžnosti tlačijo in z žalostjo napolnujejo, naj se spominja na Jezusov težki križ, pod katerim je celo večkrat padel na trda tla. — Če kdo izmed nas zdihuje pod težo dolge bolezni, naj se spominja Jezusa, moža bolečin, ki nam kliče: *Stojte in pogledjte, če je bolečina, kakor bolečina moja*. — Res, ni je težave in dušne rane, da bi se za njo pri Jezusu ne našlo zdravila in tolažbe. Zakaj presv. ime J e z u s je vir vse tolažbe, upanja in pomoči v vsaki žalosti, sili in potrebi.

c) In če si v starosti dolga skušnja daje gotovo spričevanje, kako močno je ogoljufan sleherni, ki se zanaša na svet, ali ki v človeka stavi svoje zaupanje: mu nasproti ravno ta dolga skušnja kaže prijetnost presv. imena Jezusa, iz katerega more še takrat najtočnejšo sladkost zajemati, ko ga svet napaja le z grenkostjo. In res, kje bi poštene stari ljudje, n. pr. dobri očetje in matere, tolažbe iskali na svoje stare dni, če ne v presv. imenu Jezusovem? Ali hočejo poštene stari ljudje tolažbe iskati pri svetu? Pa svet več ne mara za stare ljudi. Ali hočejo poštene stari ljudje, očetje in matere, tolažbe iskati pri svojih otrocih? Včasih jo sicer najdejo; ali le prevelikrat nehvaležni in hudobni otroci pozabijo dobrot, ki so jih prejimali od svojih starišev in jih povračujejo le s črno nehvaležnostjo. Tedaj le pri Jezusu morejo v britkostih tolažbo najti.

d) Pa tudi grešniki, ki so se utrudili na poti krivice in hudobije in so zastoj miru iskali pri svetu in v grehu, na zadnje vendar le spoznajo, da je le ime Jezus edini vir, iz katerega se sladkost tacega miru izteka, kakoršnega mu svet z vsemi svojimi nečimurnostmi ni mogel dati. Večje žalosti, večje britkosti in večje dušne bolečine človek ne more imeti, kakor grešnik, ko spozna, kako zelo ga je svet goljufal, da je z grehi žalil Jezusa, mojega največjega dobrotnika. O, kdo je v stanu izreči žalost Marije Magdalene, ki jo je občutila takrat, ko je spoznala, kaj je ravnala, ko je z grehi žalila Jezusa? Ali se more pa tudi za tako užaljeno srce večja tolažba misliti, kakor besede iz Jezusovih ust slišati: *Zaupaj sin! hči! tvoji grehi so ti odpuščeni*.

e) Če pa že v svojem življenju sleherni le v presvetem imenu Jezusovem more pravo veselje in mir za svoje srce najti; če si vsi stanovi in vse starosti morejo grenkosti svojega življenja le s tem presv. imenom Jezusovim poslajšati: o, gotovo je to presveto in sladko ime Jezus, takrat tudi sladko in tolažljivo, kadar se

človek z nobeno rečjo na svetu več ne more tolažiti — namreč o smrtni uri. O takrat, na smrtni postelji, kadar začno pekoče težave in britkosti srce stiskati, oči za ta svet se zapirati in ušesa glušeti: takrat je le še en sam glas, ob katerem, ko se izgovori, se sladko počuti duša bolnikova, in to je glas presvetega imena »Jezus«. *Vsem tistim ljudem, tako pravi sv. Jedrt, kateri so kdaj s srčno ljubeznijo mislili na Jezusa, ali pa v njegovem imenu storili kaj zasluženja vrednega, se on v zadnjih trenutkih njih življenja zdi tako sladak in ljubeznjiv, da iz dna svojega srca vse hudo sovražijo in so k duhovnemu življenju prenovljeni.* Saj je bilo že v sv. pismu stare zaveze o njem prerokovano, da *nalomljene bili ne bo zlomil in tlečega stenja ne bo ugasnil*, tedaj da bo prizanesel vsaki iskrici duhovnega življenja v človeku. Ni zastoj on, Sveti in Pravični, obdan od vseh strahov peklenskih moči, pil najgorenkejši kelih trpljenja, in dasiravno že sam v smrtnih težavah, raj obljubil skesanemu razbojniku; ni zastoj on ravno ob tej uri svoje grenke smrti ljudem za Mater dal njo, ki je pod križem stala v nezmerno morje žalosti vtopljen. Iz tega se lahko spozna, zakaj da umirajoči, ki se skoraj nič več ne zavedó, in ki so za vsak drug glas gluhi, vendar še slišijo dve besedi, tako, da se tem sladkeje počutijo, in — te besedi ste presveti imeni: *Jezus in Marija.*

Preljubi! kaj nam mora tedaj svetejšega, kaj sladkejšega biti, kakor presv. ime Jezus? To je ime čez vsa imena. Nanj, čigar moč je tako čudovita, pa vendar nad vse sladka in tolažilna za vse stanove in starosti človeškega življenja, naj bodo obrnjene besede kralja Davida, ki pravi: *Mladič in deklice, stari in mladi, hvalite Gospodovo ime.* — Hvalite ga s poštenim krščanskim življenjem, s spodobnim govorjem, s sv. petjem, pa tudi z dobrim namenom pri vseh delih. V tem sv. imenu bote našli tolažbo in pomoč v vseh britkostih in težavah življenja, posebno pa ob svoji smrtni uri. Amen.

Jos. Kerčon.

2. Dolžnosti zakonskega stanú.

Jezus in njegovi učenci so bili tudi na ženitnino povabljeni. Jan. 2, 2.

Danes praznujemo god presv. imena Jezusovega, tistega imena, pred katerim se priklanjajo vsa kolena teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo in katero ime hvalijo in častijo

vsi jeziki. Ime Jezus pomenja toliko, kot «Odrešenik» ali «Zveličar». In danes naj bi si k srcu jemali brezštevne dobrote, katere smo po njem prejeli; zakaj nobeno drugo ime pod nebom ljudem ni dano, v katerem bi mogli zveličani biti, kakor presveto ime Jezusovo; Jezus namreč nas je odrešil greha in večnega pogubljenja, nam zaklenjena vrata v nebesa odprl ter nam tudi pokazal pravo pot v nebesa. Zategadelj pa tudi to presv. ime izgovarjamo vsigdar s pobožnostjo in spoštovanjem. Jezus torej, čegar imendan danes praznujemo, bil je po povesti današnjega sv. evangelija z Marijo in svojimi učenci na ženitnino v Kani Galilejski povabljen ter je ondi s spremenjenjem vode v vino svoj prvi čudež storil v spričevanje svojega božjega poslanstva. S tem, da je hotel Jezus na tej ženitnini pričujoč biti, pokazal je, da je zakonski stan, od Boga že v raji postavljen, častitljiv stan. On pa ga je še celo povzdignil k časti zakramenta, t. j.: mu dodelil posebno posvečujočo milost, poleg katere moreta zakonska zaročenca svoje velike in imenitne dolžnosti zvesto izpolnovati. Zategadelj mi daje ta sv. evangelij priliko, da vam danes nekoliko izpregovorim o najimenitnejših lastnostih, ki jih imata zakonska mej seboj. Vsled tega vam bom pokazal, da so si zakonski mej seboj dolžni 1. zvestobo, 2. ljubezen in 3. pomoč. O tem me zvesto poslušajte!

1. Silno imenitne in svete dolžnosti zakonskih zapopadene so v njih prostovoljni in slovesni obljudi, katero storijo v cerkvi pred Bogom in vso krščansko družbo, in katere obljuje niso nič manj svete, kakor prisega. Mej temi obljubami je bistvena in prva: obljuba zvestobe. Mož in žena obljubita si tukaj za čas svojega življenja nasprotno posest svojih src in svojih oseb, tako, da se razun Boga nobeden drugi te posesti ne sme udeležiti. To neprelomljivo zvestobo od zakonskih zahteva Jezus sam, ki je farizejem rekel: «Slišali ste, da je bilo starim rečeno: Ne prešestvaj. Jaz pa vam rečem: Kdor ženo pogleda, da jo poželi, je vže prešestval ž njo v svojem srcu.» (Mat. 5, 27. 28.) S tem Jezus uči, da je prostovoljen nečist in poželjav pogled od strani zakonskega moža ali zakonske žene pred Bogom velik greh. Če je pa že poželjav pogled velik smrtni greh, iz tega sodite sami, kako velik smrtni greh mora še-le biti resnična, dejanjska zakonska nezvestoba. Zategadelj že človeška pamet najostreje obsojuje to pregreho, in še celó mej ajdi bila je zakonska nezvestoba najhujše strahovana, pri Izraelcih pa sta bila prešestnik in prešestnica po božji postavi

s kamenjem pobita. In temu se ni čuditi, če pomislimo, da prešestnik ali prešestnica raztrga najsvetejše vezi, katere so bile sklenjene pred Bogom, potrjene pred človeško družbo in posvečene od sv. cerkve. Zakonske nezvestobe krivi del se pregreši z največjo krivico nad nedolžnim delom, odtegne otrokom srce starišev in zaseje med družino seme dosmrtnih preprirov in preklinjevanj ali še celó ločitev zakona; da, on se pregreši s tatvino in z ropom nad lastnimi otroci, ker jim odvzame ali prikrajša njih delež in s tem razdere in razdene vso družinsko srečo. Zato pa pregreho prešestva kar najostreje kaznujejo tudi naše postave, da ne omenim kazni in grizenja lastne vesti, ki prešestnika kakor razdivjana furija semtertja preganja in ga noč in dan kolje, da v pijančevanju in igranju išče zgubljenega miru, dokler naposled nesrečen konec najde, ali sebe in svojo družino pripravi na beraško palico. In kako strašna sodba božja ga čaka! Sv. ap. Pavel pravi: *Zakon naj se sveto drži in zakonska postelja neomadežana. Nečistnike in prešestnike bo Bog pogubil.* (Hebr. 13, 4.) *Oni ne bodo posedli božjega kraljestva.* (I. Kor. 6, 9.)

Iz tega se zakonski učite mej seboj zakonsko zvestobo natančno in sveto izpolnovati. Krščanski zakonski ljudje ste pa tudi zategadelj v svoji vesti zavezani, da se v pogledih, v govorjenju in obnašanju vsega ogiblujete, kar bi moglo le najmanjši sum kake nezvestobe obuditi.

2. Druga dolžnost zakonskih je: nasprotna l j u b e z e n. Nasprotna ljubezen je podlaga srečnemu zakonu, in nič ni bolj natornega, kakor ta ljubezen, ker sta oba mej seboj takorekoč eno telo in ena duša; in sv. apostol Pavel pravi, da nihče ne sovraži svojega mesa. Zato gorje zakonom, kakoršni se dandanes večjidel sklepajo, ker se večjidel le ozir jemlje na bogastvo ali na mlado priljudno lice, ne pa na razumnost in na lastnosti, katere tudi potem še vedno ostanejo ljubeznive in prikupljive, kadar lic rudečih cvet povene in se razprši bogastvo! Da pa zakonsko ljubezen ohranite, ali če se je ohladila, jo zopet ogrejte, držite se tega zlatega pravila: Ne stori svojemu zakonskemu družetu nikoli kaj takega, česar bi tebi samemu ne bilo po volji, temveč stori mu vse tisto, kar želiš, da bi tudi on tebi storil. Kaj ne, ti gotovo sama sebi ne želiš, da bi te tvoj mož zaničeval, zmirjal, psoval in s teboj surovo ravnal; zategavoljo mu tudi ti nikoli kaj takega ne stori. Ti si gotovo ne želiš, da bi tvoj mož šel in težko, z žulji in v potu obraza prislužene krajcarje zapravljjal, zapival in

zaigral; jednako varčna in previdna v svojem gospodinjstvu bodi ti. Ti si gotovo ne želiš, da bi tvoj mož imel kako skrivno znanje in prijaznost z drugo osebo in ti kazal nezvestobo; jednako glej tudi ti sama na-se, da nikoli nikjer ne z besedo ne z dejanjem ne provzročiš nobenega suma k nezvestobi. Težko ti dé, če se tvoj mož zaradi tvojih napak in slabost precej raztogoti in te zmirja in preklinja; prav tako pa tudi ti nikar zaradi vsake malenkosti ne začni kričati in v plat zvona bíti, in vsem sosedom ga raznašati. Vprašam le: Kje je kak človek brez vseh slabost in napak? In ali prepiri in zdražbe popravijo te napake in slabosti? Zato prenašajte rajše nasprotno slabosti s potrpežljivostjo, in skušajte z lepo drug drugega poboljšati ter sebe in vso svojo hišo zveličati.

3. Poslednjič so si zakonski mej seboj dolžni nasprotno pomoči. Zato namreč je Bog ženo vstvaril in jo dal Adamu, da mu je bila pomočnica. Bog sam je hotel, da naj bo žena možu pomočnica, mož pa da ženo kot svojo tovarišico spoznava, ljubi, jo spoštuje in živi. Mož kot glava družine naj bo torej krušni oče in rednik svoje družine. Zategadel ne sme biti lenuh in postopač, ali pa da bi pri prijateljih posedal in popival ali s praznim, ničvrednim delom čas tratil; ampak naj bo zmeren, trezen, delaven, varčen in priden gospodar ter se ozira za zaslužkom. Skrbi naj za krščansko vzgojo svojih otrok ter svoj dobiček deli z ženo in z otroci. Žena pa kot njegova pomočnica naj nikar vseh skrbi in vseh hišnih opravil ne zvrča na moža, ampak naj tudi njene roke nikdar ne bodo brez dela, da bi pri sosedah in prijateljicah pohajkovala in več časa pri njih zamudila s praznimi pogovori in z opravljanjem, kakor v domači hiši s snago in kuho in otročjo vzgojo. Mož in žena sta takorekoč v en jarem vprežena. Zategadel, da gre voz naravnost po potu, treba je, da oba v njem jednako vlečeta, ker le potem sta si prava tovariša na romarski poti tega življenja proti nebesom.

Ljubi moji! le v takih hišah in družinah, kjer zakonski ljudje natanko izpolnujejo te trojne dolžnosti, nasprotno zvestobo, ljubezen in pomoč, je sreča doma in ž njo blagoslov božji. Lepo je vže slišati, če more zakonski mož o svoji ženi reči: »Zahvalim te, o Bog, da si mi dal najti dobro, umno in potrpežljivo pomočnico, ki na-me in na otroke s pazljivim očesom gleda in se morem povsod na njo zanesti!« Lepo je vže slišati, če more žena o

svojem možu reči: «Kako srečna sem, da mi je Bog dal najti pridnega, poštenega, delavnega in varčnega moža, ki povsod gleda na red, delo, zaslužek, na božjo službo in molitev, na-me in na otroke!» V takih hišah in družinah je življenje srečno, veselo in zadovoljno, v takih hišah in družinah — Bog jih daj kaj veliko; — dela in skrbi se za čas in srečno večnost. Amen.

M. Torkar.

Prva predpepelnična nedelja.

Zakaj se sv. cerkev primerja nebeškemu kraljestvu?

Nebeško kraljestvo je podobno hišnemu gospodarju, kateri je zjutraj zgodaj šel najemat delavcev v svoj vinograd. Mat. 20, 1.

Bog je dal Adamu oblast, da sme po svoje imenovati vsa vstvarjena bitja na zemlji, in kakor je Adam sleherni imenoval, tako jej je bilo ime.

Jezus Kristus se imenuje «drugi Adam». Kakor je prvi Adam dajal imena v naravnih rečeh, tako jih je drugi Adam dajal v čeznaravnih po svoji modrosti in moči. Kakor jih je imenoval Kristus, tako naj se imenujejo odslej.

V današnjem evangeliju zaznamuje Kristus sveto cerkev z besedo: *nebeško kraljestvo*. To stori še večkrat, n. pr. četrto in peto nedeljo po razglasenju Gospodovem, devetnajsto in enaindvajseto nedeljo po binkošti in še v nekaterih drugih prilikah. Mora že biti pravo ime sv. cerkve *nebeško kraljestvo*, ker ga jej Kristus tolikrat pridevlje. Že prerok Izaija je imel to v mislih, ko je rekel o sv. cerkvi, da se bo imenovala po novem imenu, ki ga bodo izgovorila Gospodova usta *in boš veličastna krona v Gospodovi roci*. (62, 2. 3.) To se pravi: Bog te bo povzdignil tako, da boš lepota njegovega kraljestva v nebesih. Torej ni čuda, da kralj David pravi: *Veličastno se govori o tebi, božje mesto*. (Ps. 86, 3.)

Vprašajmo se po tem vvodu: Zakaj se sv. cerkev primerja nebeškemu kraljestvu? Vzrokov vam naštejemo več, le poslušajte!

Kadar govorimo o kraljestvu, mislimo ob enem tudi na kralja dotičnega kraljestva. Tako ima tudi božje kraljestvo na zemlji — svojega Kralja v nebesih.

1. Rečem torej prvič: Sv. cerkev se imenuje nebeško kraljestvo zato, ker ima svojega Kralja, namreč Kristusa, Kralja nebeškega. Ima torej taistega, kakor nebeščani. Jezus sam je rekel: *Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji.* (Mat. 28, 18.)

Kristus je pričujoč v nebesih in v sv. cerkvi. V nebesih je pričujoč s svojim veličastvom, na zemlji v presv. zakramentu. Davek, ki smo ga dolžni temu Kralju, je povsod taisti — ljubezen, le da na zemlji moramo pridejati še vero in upanje.

Res je sicer nekaj razločka med nami in nebeškimi prebivalci v stanovanju, hrani, oblačilih. Mi na zemlji prebivamo takorekoč vsi v slamnatih kočah; nebeški prebivalci pa imajo po opisu apostelnovem (II. Kor. 5, 1.) *prebivališče od Boga, ne z rokami storjeno, ampak večno hišo v nebesih.* Mi tukaj prebivamo vsi, dejal bi, po vaseh in predmestjih, nebeščani pa v mestu, v nebeškem gradu Jeruzalemu. Hrana naša in obleka naša je v tej primeri revna, preprosta. Če tudi je naša hrana božja beseda in sv. obhajilo, vendar so v nebesih še veliko veliko na boljsem, ker gledanje božje je vživanje božje. Oblačilo naše duše tukaj je milost božja, toda to je le zastava večnega življenja, a nebeški prebivalci se bliščé v slavi božji in vseh čednostih.

2. Nebeško kraljestvo se imenuje sv. cerkev zato, ker je iz nebes doma in ima vse dobrote iz nebes: vstanovo, namen, čednosti, milosti, zasluge, varstvo angeljev, sv. zakramente. Druga kraljestva so le človeškega izvora ter hranijo v sebi in delé le človeške dobrote. V človeški družbi, v pozemeljskem kraljestvu delajo le ljudje, v sv. cerkvi pa je Bog, kateri nas prestvarja v svoje otroke po zakramentu sv. krsta. On nas potrjuje v zakramentu sv. birme za svoje vojake; v zakramentu sv. pokore nam odpušča grehe tako, da smo jih oproščeni tudi v nebesih. Hrani nas z nebeškim kruhom nedolžnega Jagnjeta božjega. Tisti ki se posveté v mašnike, dobé oblast oba ta zakramenta deliti in vsak dan darovati nebeškemu Očetu spravno daritev. Zakrament sv. poslednjega olja krepča bolnike. Zakrament sv. zakona druží kristijane v neločljivo vez v sv. cerkvi. Papeža vodi sv. Duh tako, da se, verske resnice in navodila slovesno razlagajoč, ne more zmotiti. Tako doto, dejal bi, ima nevesta Kristusova na zemlji.

3. Sv. cerkev se imenuje nebeško kraljestvo, ker se ga prav v nebesa. Z enim delom svojih vernikov je že dospela v nebesa, z drugim pa še-le roma proti nebeški domačiji, kakor pri dolgi procesiji dospejo prvi že v hišo božjo, ko so poslednji še

daleč zadaj. Tako so izmed Izraelcev, ko so šli skozi rudeče morje, prvi bili že na oni strani, zadnji pa so še čakali na bregu.

Tisti udje sv. cerkve, ki so že v nebesih, so že gotovi svoje zmage; mi pa se moramo še-le bojevati za nebesa. Zato se nebeščani imenujejo zmagoslavna cerkev, mi pa vojskujoča se na zemlji.

Nekdo je vprašal Špartance, kako velika je njihova dežela. Odvrnili so mu: «Kakor daleč sežemo mi s svojimi sulicami».

Vojskovalna cerkev na zemlji pa more s sulico sv. vere in krščanskega upanja seči prav gori v nebesa ter si jih priboriti; zato že kar pravi, da je to njena last, da je njeno kraljestvo.

4. V sv. cerkvi na zemlji gospodujejo kristijani, kakor tam v nebesih izvoljenci božji. Izveličani v nebesih niso pod nobeno postavo, ker od volje božje niti ne morejo niti nočejo odstopiti. Tako je tudi v sv. cerkvi na zemlji. Sv. Pavel namreč trdi: *Postava ni postavljena pravičnemu, ampak nepravičnim.* (I. Tim. 1, 9.) Sv. Janez Zlatoust to razlagajoč pravi: *Pravični ne stoji pod postavo, ampak nad njo*, ker spolnuje jo prostovoljno in iz ljubezni. Tako ravnajo tudi blaženi nebeščani.

Ko je kralj Dionizij iz Sirakuz vprašal Aristipa, katero prednost imajo modrijani pred drugimi ljudmi, odgovoril je modrijan: «To, da bi mi živeli vendar-le pravično, če tudi bi se odpravile vse postave.»

Koliko več se more to reči o krščanski modrosti, vsled katere pravični kristijan sovraži greh iz ljubezni do čednosti. Tako pride, da pobožni kristijan, če Bogu zvesto služeč, ravno s tem gospodari. Zakaj služabniki Gospodovi so hkrati tudi njegovi prijatelji. Zato tudi Bog v zmagoslavni in vojskovalni cerkvi po besedi psalmistovi (144, 19.): *spolnuje voljo njim, ki se ga boje.*

Udje vojskovalne cerkve gospodujejo tudi zategadel, ker tudi sebe vladajo ter umejo svojim strastem zapovedati. Sv. Avguštín pravi: *Tisti ima kraljevo oblast, kdor zna svojemu telesu prav gospodovati. Zakaj tisti je pravi zapovednik svetu, kateri svoje meso vlada po postavi spodobnosti.* Podvržen je pravičnim kristijanom tudi svet in kar je na svetu nečimernega: bogastvo, čast, veselje. Oni vse to zaničujejo. Gospodujejo pa tudi nad krivoverci, nad brezbožniki, nad hudobnim duhom, nad smrtjo. To je tudi vzrok, zakaj sv. Peter (I. 2, 9.) piše kristijanom: *Vi pa ste izvoljen rod, kraljevo duhovstvo, svet narod.* Zato je bila navada v prvih časih krščanstva devati novokrščencem po škofu blagoslovljeno krono

na glavo, v znamenje, da so sedaj kralji, povzdignjeni v družino božjo, do kraljeve visokosti. Otroke pri svetem krstu mazilijo na temenu, kakor kralje še sedaj.

5. Vojskovalna cerkev se imenuje zato nebeško kraljestvo, ker živi na zemlji nebeško življenje ali vsaj tako skuša živeti.

Na Kaldejskem so, kakor razvidimo iz preroka Daniela (1, 5.), sinovi odličnih družin dobivali hrano od kraljeve mize in urili so se v govorjenju in pisanju, dokler niso bili spoznani z močnimi nastopiti pred kraljem ter mu vedno služiti. Tako sv. cerkev hrani svoje otroke v sv. obhajilu od nebeške mize, kjer je Jezus, kralj, sam živež in vsa sladkost izvoljenih. Uči jih pravo modrost; uči jih moliti deloma naravnost iz nebes prinesene, deloma lastne molitve. Navaja jih k službi božji in uri jih v krščanskih čednostih. S tem bi se morali skazati, da so vredni vstopiti v božjo palačo. Uči nas sv. cerkev, da *nimamo tukaj obstoječega mesta, temveč prihodnjega iščemo*. (Hebr. 13, 14.); uči nas jezika nebeškega, t. j. hvalo božjo v cerkvi in zunaj nje. Doní naj z zemlje trikrat «sveto» gori v nebo in trikrat na dan počastimo Njo, ki jo slavi celó presveta Trojica, Kraljico nebes in zemlje! Naša mati, sv. cerkev, nas uči ohraniti mir in edinost pa spolnovati voljo božjo: *Zgodi se tvoja volja!* In po sv. Pavlu nam kar naravnost narekuje, da *je naše prebivanje v nebesih*. (Fil. 3, 20.)

6. Nebeško kraljestvo na zemlji je slednjič podobno nebesom v tem, da ima mnogo podobnosti z vidnim nebom. Vzvišena je sv. cerkev na zemlji v svojih verskih skrivnostih, ki jih ni mogel do cela doseči niti um sv. Avgušтина niti duh svetega Tomaža Akvinskega. Tako malo je to mogoče, kakor se tudi neba še ni nihče dotaknil s prstom, in če je bil še tako velik. Dalje je sv. cerkev razširjena in razprostrta daleč, kakor je tudi na široko razpet neba obok. Po vsem zemeljskem krogu, čez suho ozemlje in čez morje je razširjena sv. katoliška cerkev. Zato napoveduje Kristus: *In tedaj bo poslal svoje angelje, in bo zbral svoje izvoljene od štirih vetrov, od konca zemlje do konca neba*. (Mark. 13, 27.) In kakor se svetijo na nebu solnce, luna, zvezde, tako se blišče tudi v cerkvi prvaki njeni, aposteljni, papež, kardinali, škofje, vneti duhovniki po svoji učenosti in modrosti, kakor jim je rekel ustanovnik sv. cerkve: *Vi ste luč sveta*. (Mat. 5, 14.)

Če v poštev vzamemo posebej še solnce, vemo, da smo mu včasih bližje, včasih dalje od njega. Tako se je že zgodilo tudi z

vplivom rimskega solnca. Včasih se je moč papeževa in vpliv sv. vere čutil bolj v enem, drugič bolj v drugem delu zemlje. Približalo se je rimsko solnce prav blizu našim sprednikom ob času sv. Mohorja in Fortunata, a kmalu se je zopet oddaljilo. Vendar se je zopet blagodejno približalo ob času svetih bratov Cirila in Metoda. Slednjič, kakor je nebo vsem vidno, tako je tudi sveta cerkev vidna vsem. Psalmist (18, 6.) kliče: *V solncu je postavil svoj šotor*. Po razlagi sv. Avgušтина se to pravi: *Svojo cerkev je ustanovil vidno, ne skrito, ne, da bi je nihče ne mogel spoznati*.

Slavimo za vse to Kristusa z vsemi svetniki, ki mu po pričevanju sv. Janeza kličejo: *Ti si nas storil našemu Bogu kraljestvo in duhovne; in bomo kraljevali na zemlji*. (Raz. 5, 10.) Zraven tega pa pazimo, da ne bomo nevredni udje cerkve Jezusove, pač pa vredni imena krščanskega. Milo se mi stori pri srcu, če pomislim, da je Kristus moral napovedati: *Otroci kraljestva pa bodo pahnjeni v vnanjo temo*. (Mat. 8, 12.)

Kako mora to peči zavržene kristijane, če pomislijo, da so že bili enkrat v nebeškem kraljestvu, v sv. cerkvi, ki je najvarnejša in najgotovnejša pot v nebesa. A pogreznili so se iz nebeškega kraljestva v peklenko brezdno. In brezdvomno bodo hudobni in trdovratni kristijani veliko globočje padli v peklenko žrelo, kakor nejeverniki, in veliko huje bodo kaznovani, ker padejo iz višjega kraja, iz nebeškega kraljestva v peklenki prepad. Ali se mar železo, iz zvonika vrženo, ne zarije globočje v zemlje, kot če pade le raz voz? Tako se bodo tudi kristijani, ker so kristijani, pogreznili grozniše.

Zato, verni poslušalci, dokler smo še v nebeškem kraljestvu na zemlji, živimo zvesto po svojem poklicu! Živimo tako pravično in sveto, da se nam enkrat odpró nebeška vrata večne slave, kjer živi in kraljuje Gospod Jezus Kristus z Očetom in sv. Duhom enaki Bog od vekomaj do vekomaj! Amen. Val. Bernik.

Druga predpepelnična nedelja.

Napake med pridigo in po pridigi.

Seme je božja beseda. Luk. 8, 12.

Seme je božja beseda, govori v današnjem evangeliju božji Učenik! In res! Kakor namreč pade sejalcu nekaj semena na trdo pot, kjer je pohojeno od ljudi ali od ptičev pozobano; tako pade tudi

pri mnogih poslušalcih božja beseda na trdo srce, od katerega odleti brez sadu. Drugo pade na skalo, — tako tudi mnogi sicer poslušajo božjo besedo, pa le dokler so v cerkvi, ko pridejo iz nje, jo pozabijo in ob času skušnjave ostane brez sadu, ker ni korenin pognala v srecu. Tretje pade med trnje, tako nekateri poslušajo in sprejmo besedo božjo, jo tudi s seboj vzmó domov, toda kmalo jim jo zadušé prevelike posvetne skrbi, bogastvo ali sladnost življenja, da ne obrodi sadu. Še le četrti del semena pade na dobro zemljo: tako tudi božja beseda komaj pri četrtem delu poslušalcev najde ugodno zemljo, pripravna srca, t. j. taki ljudje ki radi in zvesto poslušajo božjo besedo, jo dobro zapomnijo, in katerim sad donaša v trpljenju, v skušnjavah in v vojski sedanjega življenja. — Žalostno res, da taci poslušalcev je le malo. Zveličar sam pravi, da le četrti del semena je padlo v dobro zemljo, da torej le malemu krdelu koristi oznanovana božja beseda! — Žalostno bi bilo za kmeta, ko bi mu kalilo le vsako četrto zrno: pa ravno tako žalostno je za pridigarja, ker vé po božjem zagotavljenju, da le pri četrtem delu poslušalcev beseda božja sad obrodi! Kaj pa hočem jaz, ki sem tudi med vami za sejalec božje besede postavljen, o vas misliti? Ali tudi pri vas le komaj četrti del božje besede sad obrodi? Menda tudi. O, da bi pač ne bilo tako, temveč, da bi vsaka pridiga obrodila svoj zaželeni sad, vas hočem danes na nekatere napake med pridigo in po pridigi opomniti, katerih se je treba varovati, da bo božja beseda sad obrodila. Zvesto me poslušajte ter odpravite napake, ki jih boste slišali, da bom tudi jaz nekdaj, ko bom moral pred sodnim stolom odgovor dajati zaradi oznanovanja božje besede, mogel reči: «Dixi et salvavi animam meam. Rekel sem — povedal sem jim, ter rešil svojo dušo!» Pripravite se!

I. Kakošne so toraj napake med pridigo? Napačno storé tisti, ki a) pridige ne poslušajo, b) ki je ne poslušajo kot božjo besedo in c) ki jo ne poslušajo z dobrim in popolnim srcem!

a) Samo ob sebi se razume, da grešé in sicer močno grešé tisti, ki ob nedeljah in zapovedanih praznikih ne pridejo k pridigi, kakor jim ukazuje sv. cerkev, ali pa če se pridigi odtegnejo, da jim jo sploh slišati ni mogoče, n. pr. za cerkev, ali v kaki kot itd., tak spolni le pol cerkvene zapovedi, — pa o teh danes ne mislim govoriti. Na mislih so mi danes le tisti, ki so v cerkvi, ki pridigo slišijo in jo na videz tudi poslušajo — pa je vendar ne sli-

šije. Napačno storé tedaj tisti, ki so med pridigo v druge reči zamišljeni. In če bi tudi nič pregrešnega ne premišljevali, če bi tudi svete reči premišljevali med pridigo, bi ne storili prav, ker so dolžni pridigo poslušati. — Bolj napačno in pregrešno pa delajo še le tisti, ki so med pridigo s svojimi mislimi vse povsod, samo pri pridigi ne, n. pr. v kaki hiši, pri kaki tovarišiji, na polji, pri kupčiji itd. Če bi jih kdo vprašal po pridigi, «o čem je bila pridiga?» bi toliko vedeli, kakor bi ne bili slišali ničesar. — Več je tudi taci, ki med pridigo spé, se nespodobno ozirajo, pogovarjajo, smejejo, igrajo, ter tako hišo molitve spreminjajo v hišo razbojnikov, kakor je rekel božji Zveličar! — Kaj hočem takim reči: Vi, ki premišlujete med pridigo svete reči, pa ne teh, o katerih pridigar govori, — opustite to, in premišlujte drugekrat, ker med pridigo morate samo pridigo poslušati in v njo zamišljeni biti; vi, ki premišlujete posvetne zadeve — morda še celo pregrešne, morate to opustiti, ker ste dolžni pridigo poslušati in nanjo misliti; vi ki spite med pridigo, — spite doma, kadar in kolikor časa utegnate, med pridigo morate pa poslušati; vi pa, ki žalite in greh delate med pridigo v cerkvi, — vedite, da imate dvojen greh, če se celo v cerkvi Boga ne bojite, v cerkvi morate pridigo poslušati, ne pa hudobije počenjati.

b) Druga napaka med pridigo je pa ta, da nekateri pridige ne poslušajo kot božjo besedo, temveč jo imajo le kot navadno govorjenje ali podučevanje. Kristjani! do pridige morate večje spoštovanje imeti, kot do družih govorov! — Vem, da nekateri pravijo: «Pridigarji morajo tako govoriti, zato so pa plačani!» Nespametno zevanje tako! Res je, da smo zavezani tako in ne drugače govoriti, toda kdo nas je pa k temu zavezal? Bog, ne ljudje. Gorjé toraj pridigarju, ki bi z lece govoril kaj družega, kakor pa to, k čemur ga je Bog sam poslal in zavezal govoriti. Mi na pridiznici ne oznanujemo družega, kakor to, kar so oznanovali preroki, Kristus in apostoli, in če kdo hoče dvomiti, saj mu z njihovimi besedami dokazujemo! Kaj pa so preroki, Kristus in apostoli družega govorili, kot božjo besedo? Če toraj mi pridigujemo, morate naše besede vsprejeti kot božje besede, kot besede večne resnice, ne pa kot človeške izmišljave. Mogoče je, da kak pridigar nima vseh darov sv. Duha, ima slab glas, težko izrekanje, — in vtegne se zgoditi, da ima še več družih slabostij nad seboj: pa zaradi tega njegova beseda v pridigi vendar ne neha biti božja beseda, in ne sme zaradi tega svoje cene in veljave pri

vas zgubiti, saj tudi čista voda ostane vedno čista, dobra in pitna, naj že teče po zlatih ali pa ilnatih žlebovih. Toraj naj že reče kdo, kar hoče, — pridiga se mora kot božja beseda poslušati in sprejeti, kdor pa drugače misli, pa napačno misli! (Zgled: Glej II. Ezdrove bukt. 8—2—10.)

c) Tretja napaka mnogih poslušalcev besede božje je pa ta, da ne poslušajo z dobrim in popolnim srcem! — Kakošna srca pa imajo mnogi poslušalci? Nekateri pridejo samo iz navade ali prisiljeni, ali iz radovednosti k pridigi. Toraj nekateri pridejo in poslušajo pridigo le zato, ker jo tudi drugi, ker je že navada taka. Zopet drugi so prisiljeni. Stariši, gospodarji hočejo tako; ko bi pa ti ne silili, bi bili tudi brez pridige zadovoljni. Zopet drugi poslušajo le iz radovednosti: češ, kako bo pridigar govoril, kako se bo obnašal, ali je že star ali mlad itd. Nekatere pa druga radovednost žene k pridigi, da vidijo druge, kako se nosijo, — ali pa da se sami pokažejo, kakošni so, češ se bo videlo, kaj bodo ljudje rekli itd. Vsi ti ne poslušajo božje besede z dobrim in popolnim srcem — temveč s posvetnim, nečimernim, kazni vrednim. Z dobrim in popolnim srcem posluša pridigo tisti, kdor pridigo posluša s tem namenom, ker Bog tako hoče, ker mu tako vele božje in cerkvene zapovedi, kdor jih posluša s to željo, da bi se o dolžnostih pravega kristjana podučil ali opomnjen bil nánje, kdor jih posluša s trdnim sklepom se poboljšati, če ga bo zadela pridigarjeva beseda! S takim srcem poslušajte tudi vi pridige in krščanske nauke!

II. Zaslišite pa sedaj tudi napake po pridigi! — Izmed napak po pridigi hočem le dve omeniti, in ti dve sti: a) da marsikateri poslušalci ne obrnejo zaslišanih pridigarjevih besedi in nauk na se, temveč na druge in b) da mnogi ne vzemó pridige s seboj na dom s tem namenom, da bi se po njej boljšali, jo razširjali, se po njej ravnali in živeli!

a) Božja beseda je dušna jed; ta jed mora biti pa dobro prebavljena, da res krepča dušo. Če ni dobro prebavljena, ravno tako malo pomaga, kakor telesna jed človeku, če neprebavljena leži v želodeci. Hočem reči: po pridigi mora še le človek pridigo vestno premišljevati, svojo vest izpraševati, koliko njega zadeva, in dobre sklepe delati, kako se mu je po njej boljšati. Dobri kristjan se bo toraj po zaslišani pridigi vprašal: Kaj sem slišal danes? O kateri pregrehi, o katerih zveličalnih pomočkih je danes govoril pridigar? Ali morda nisem ravno jaz tisti mlačni in leni kristjan, katerega zadevajo današnje besede? Ali morda nisem jaz

tisti krivičnik, hinavec, nečistnik, preklinjevalec, pijanec, zapravljivec, o katerem sem slišal danes? In če se krivega čuti, — stori dobri sklep v prihodnjič biti boljši; misli na prilike, ob katerih je grešil in utegne še grešiti, ter sklepa se jih varovati in ogibati ter rabiti pomočke, da bo s pridom svoj namen dosegel, ter zvesto in natanjčno spolnovati svoje dolžnosti! Ko bi vsak po pridigi tako storil, bi tudi vsak ob kratkem nad seboj zapazil zdatno poboljšanje. Ker se pa to opušča, se stori velika napaka, katere nasledek je, da pridige ostanejo brez koristi za njega in mu ne obrodé zaželenega sadu!

b) Pa dobri kristijan ni še samo s tem zadovoljen, da se sam boljša po pridigi, temveč želi in se trudi, da bi tudi drugi po pridigi boljši postali, zato rad tudi drugim pripoveduje pridigo, ter jo tako med druge razširja in skuša druge z njo boljšati!

Prav in lepo po krščanski storé toraj očetje in matere, gospodarji in gospodinje, če ob nedeljah in praznikih, pa tudi drugekrat le zopet in zopet pridigo v misel vzamejo, pripovedujejo, ali pa velé, na jo pripovedujejo posli in otroci; s tem izredijo vestne posle in dobre otroke. — Saj vi tako radi govorite tudi o družih rečeh: o kupčiji, barantiji, o Ameriki, o železnici, o ženitvah in možitvah, o živinoreji, o vojskah in puntih, sploh o rečeh, ki zadevajo ta svet: zakaj bi pa tudi ne govorili o Bogu, o duši, o večnosti, o zveličanju, o nebesih in peklu itd.? Vrh tega bi si pa s tem nabrali mnogo dopadajenja in zasluženja tudi gledé zveličanja svojega bližnjega. In dostikrat res mnogo več izdá beseda prijateljeva po pridigi, kakor beseda pridigarjeva. Tukaj velja beseda sv. Auguština: *Animam salvasti, animam tuam servasti* t. j., ker si zdravil dušo družega, zato si rešil svojo dušo!

Sedaj kristijani! veste, katerih napak se imate med pridigo in po njej varovati, in kaj storiti, da pridiga ne bo ostala brez sadu! Med pridigo ne smete biti razmišljeni, ne spati, ne ozirati se, ne šeptati, smeјati se in drugih nespodobnih reči počenjati. Po pridigi ne smete pridigo na druge, temveč náse obračati, ter ne smete opuščati pridigo pri domačih in družih večkrat v misel jemati. Če boste to spolnovali, potem seme božje besede ne bo padlo ne na pot, ne na skalo, ne med trnje, temveč bo prineslo blagi sad: sad potrpežljivosti, ponižnosti, zmernosti, ljubezni, miru, gorečnosti v službi božji in dobrih delih, lep sad ljubezni in odpuštljivosti do sovražnikov in družih čednosti, to je dragi sad za večno življenje! Amen.

Andr. Šimenec.

Pogled na slovstvo.

System und Geschichte der Kultur. Von Dr. Georg Grupp, fürstl. Oettingen-Wallersteinscher Bibliothekar. I. Ideen und Gesetze der Geschichte. Paderborn. Druck und Verlag von Ferdinand Schöningh. 1891. 8°. Str. 172. II. Geschichte der menschlichen Lebensformen und Lebensinhalte. Paderborn etc. 1892. Str. 521. Cena celumu delu 6 gl. 40 kr. Veri nasprotni pisatelji so napisali mnogo del o zgodovini naše kulture, katoličani smo pa nekako zanemarjali to važno polje. Zato opozarjamo čitatelje na to delo, če tudi je nekoliko starejše, ker vemo, da zanima ta tvarina mnoge omikance, duhovnika še posebej. Da označimo vsebino prav kratko — če tudi ne čisto natančno — rečemo, da je v prvem delu splošna tvarina, v drugem pa posebna. V prvem delu obdeluje pisatelj pojem zgodovine in kulture, njen začetek, razvoj, zakone, napredovanje in nazadovanje. V drugem delu razkazuje posamezne oblike in stopinje kulture, kakor nam jih kaže zgodovina od prvotne do sedanje dobe.

Obilna je tvarina te knjige in naša ocena ne more drugega izreči, kakor to, kar posnema po drugih ocenah. Če tudi je morda tu pa tam v knjigi kaka dvomna trditev, vendar je delo v celoti odličen plod katoliškega učenjaka in pisatelja.

Lehrbuch der Pädagogik. Von Cornel Krieg, Doctor der Theologie und Philosophie, o. ö. Professor an der Universität Freiburg im Br. — Paderborn. Druck und Verlag von Ferdinand Schöningh. 1893. Vel. 8°. Str. 376. Cena 2 gl. 94 kr. To delo je znanstveno, ne naravnost praktično. Spada namreč v vrsto »Wissenschaftliche Handbibliothek«, katero izdaje knjigar Schöningh. Tvarina je pač znana kolikor toliko onemu, ki se je pečal z vzgojeslovjem, torej mi je ni treba razkladati. Omenjam le to, da podaje naš pisatelj konec knjige »zgodovino vzgoje v pregledu«, kar dopolnjuje celo delo.

Gledé na to, da je med drugimi vedami napredovala v novejšem času tudi pedagogika in da nekaterniki tako radi očitajo duhovnikom, da ne umevajo znanstvene pedagogike, utegne ta ali oni seči po knjigi in zajeti iz nje potrebnega pouka. Daljše ocene ne dovoljuje prostor.

Deutscher Hausschatz in Wort und Bild. Von Oktober bis Oktober. Za Avstrijo vsako leto 18 zvezkov po 30 kr., v vel. 4° obliki. — Slovencem sicer ne priporočamo, da bi se naročali na nemške liste, ker le predobro vemo, da zanemarjajo tako radi domače. Če pa že kdo hoče imeti poleg domačih vendarle kak ptuj list, naj se naroči na dobre katoliške. Žalostno je, da je zlasti po naših mestih razširjena menda na stotine — Gartenlaube, kakor slišim. Naj delujejo dušni pastirji zoper list in priporočajo nemškega lista željnim, pol-nemskim družinam »D. Hausschatz«, ki je cen in tudi pošten list; izdaja ga slavna tvrdka Pustet-ova v Regensburgu in urejuje vrli pisatelj H. Keiter. Tudi slike so lepe — kajpada iz ptujine, in ves list ni nevreden te cene.

L.